

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 38. Philadelphia, Pa. 18 Rugsėjo [September] 1908 m. Met. IV.

Laisvės ausrai pasirodžius Turkijoje.

DEVYNIOLIKTOJO šimtmečio pirmoji pusė atsižymėjo monarchų valios aprubežavimu Europoje; dvidėsimtųjų gi šimtmečio pradžia tuomi atsižymi Azijoje. Turkija pasidarė konstitucijine šalia. Ta Azijos barbarų šalis yra artimiausia Europai, tačiau ilgiausia, sulyginant su kitoms Azijos šalimis, buvo apsaugota nuo Europos laisvių. Antrojo pusėj praėjusio šimtmečio, Anglijos kapitalas civilizavo Japoniją, ji tapo kapitalistiška šalia ir jos valdžia dėlto liko konstitucijine. Ji umai priėmė Europos politiškus papročius; nors toli nuo jos gyvena, bet vandens atnešė iš jos laisvės diegus, kurie ir prigijo.

Kitos barbarų šalys liko nepajudinamos iki šiam laikui; prie jos turi but priskaityta ir Europos slogutis — Rusijos valdžia. Ačiu šios barbariškumui, iki šiol užsitęsę politiško sios revoliucijos rytuose. Kaip Rusijoje prasidėjo revoliucija, tuo ta laisvės banga užliejo Persiją, jos atlasus padrėkino Kyniją, kurios valdžia atsižegnojo nuo jos gražiu pažadėjimu suteikti konstituciją, o per porą metų ji pasinėšėjo ant Turkijos ir štai dabar išplovė iš despotizmo sąslavyno konstituciją...

Dabartinė Turkijos konstitucija ne nauja. Ta pati — buvo įvesta jau 1876 metais. Ją pagimdė tada didieji su kilimais Serbijoj, Bulgarijoj ir Bosnijoj ir besiantinanti karė

Rusijos su Turkija. Tačiau ji gimė ne dėlto, kad visuomenė būtų to reikalavus. Keliais mėnesiais pirmiau tapo užmuštas sultanas (karalius) Abdul-Azis, jo įpėdinys Muradas numesta nuo sosto, ant kurio užsisėdo dabartinis sultanas Abdul-Hamid. Tai buvo tiktai didžiunų, karaliaus giminės «revoliucija». Su tikslu rasti parėmėjus tarp Europos «galybių», Midhat Paša prikaltino sultaną duoti konstituciją.

Pirmasis parlamentas svarstė valstybės reikalus teip nuolankiai, kaip trečioji Rusijos дума, ir po kelias mėnesių tapo išvaikytas, kad daugiau jis ikišiol nesusirinktų. Konstituciją valdžia iššlavė laukan ir tik po 31 metų tas pats sultanas, ištraukęs ją iš išmetų, prisiekė ją guodosi.

Ar nebus ji ir vėl numesta, ar sultanas ir vėl nesulaužys prisiegos — juk tatau galėjo gerai išmokti nuo savo krikščioniškųjų draugų! — apie tai nėra abejonės. Tik tegul atsiranda proga, tegul pasirodo sultanui, kad jo valdžia da galinga, jis tuo padarys su prisiega teip, kaip Rusijos caras ir kiti viešpačiai. Tik per prievartą visuomenė išgelbsti savo valdonus nuo tos nuodėmės — prisiegos laužymo. Taigi reikia pažiūrėt, ar visuomenėj yra užtekinai pajėgų, kad konstitucija ir vėl nebut iššluota.

Turkijos konstitucijos atgimimas pasitaikė geresnėse sąlygose, negu gimimas. Tada ją sultanas dovanojo dėl užsie

nio politikos, o dabar buvo priverstas duoti dėl vidurinio sukilimo. Iš pirmo žvilgio tas sukilimas išrodo nedaug žadančių, nes pirmiausia sukilo ne liaudis, o tik dalis kariumenės, arba jos viršininkai. Abejotina buvo ypač dėlto, kad dalis kariumenės – kurdų pulkas – nelyginant, kaip Rusijos kazokai, — yra valdžios užlaikomi, kad plėštų pasienių gyventojus, ypač Persijos, ir tokiu būdu palaikytų valdžios galybę prieš jos kaimynus. Nors kariumenė ir didelį išliuosavimo darbą atlieka revoliucijoj, jeigu stoja prieš valdžią, bet ji neištikima: ji ginklus vartoja ir juos šiandien atkreipia į valdžią, o ryt gali atkreipti į žmones. Tačiau pasirodė, kad sukilusios kariumenės vadovais yra jauni oficialiai, apsipazinusieji su Europos politika ir kultura, turėjo kiltesnius tikslus, norėjo laisvės savo tėvynei, žmonėms, ne tik sau gerovės. Bet ir to negana. Iš pradžių tas oficerių maištas priminė Rusijos oficerių sukilimą 1824 metais, išrodė, kad jis teip pat bus sugniuždytas, visuomenei beveik nežinant. Bet tuojaus pasirodė, kad čia ne vienos luomos maištas, ne tik kariumenės subruzdymas, bet ir žmonių sukilimas — revoliucija.

Dėl tų tai priežasčių galima tvirtinti, kad Turkija, ta žiauriųjų inkvizitorių valdžia, nebeatgis teip, kaip gyvavo. Jei laisves, konstitucijoj pabriežtos, pasiseks valdžiai aptemdyti, tai vienok ne teip ilgam laikui. Kaip «šventoji» inkvizicija Ispanijoj, Napoleono panaikinta, vėl atgijo, bet ne tokia žiauri ir galinga, vis kas metai silpnėjanti, ant galo, prieš garsiasias Europos 1848 metų revoliucijas, visai išnyko, teip atsitiks ir su Turkijos inkvizitorių valdžia. Užaina reakcija, kaip ji užėjo Rusijoj ir Persijoj; sultanas savo valdžia tvirtina, kad galėtų papildyti paprastą tokiuose atsitikimuose visokių karalių nuodėmę — sulaužyt prisiegą — ir pasakyt, kaip pradžioj šios vasaros pasakė Persijos šahas savo parlamentui, prieš išvaikysiant jį:

— «Mano pranokėjai kardu įgijo valdžią; nemanykite, kad aš jos išsižadėčiau, savo kardo neišmėginęs!»

Panašioj dvasiųj elgsis ir Abdul-Hamidas. Bus gal daug kraujo praliejimo. Bet jau senovė negrįš. Tas džiugina mus visus, laisvės kovotojus, visą kovojantįjį proletariją, nes kiekviena, kurios nors šalies, kurios nors tautos užkariauta pėda ant laisvės lauko padidina visos žmonijos laisvės apyregę, kur plačiau apsišviečia kelias į geresnę ateitį, į geresnį žmonių santykių surėdymą. Nors Europos ir Amerikos kapitalistų valdžios siaurina tas laisves, kurių reikalavo kapitalistai-buržuazai ir už jas kadai kovojo teip, kaip dabar kovoja Turkijos ir kitų rytinių šalių buržuazija, tai vienok į tai turime žiūrėt kaip į kapitalizmo negalę: jame daugiau nėra tveriančios, gaivinančios dvasiškos spėkos, tad jo apginimui buržuazija jokio geresnio įrankio negal sumanyti, kaip tik priespaudą, siaurinančią darbo žmonių laisvę ir teises. Amerikos Jungt. Valstybės, Anglija ir Šveicarija ikišiol teip gerbė tas kovas už demokratiškus principus, kad priimdavo, kaip svečius, visus kovotojus, nusidėjusius prieš monarkišką valdžią. Šveicarijos buržuazija tą padavimą perzengė ir šįmet, liepos mėn., išdavė Rusijos valdžiai revoliucionierių

Vasiljevą. Jungt. Valstybės rengiasi tą pat padaryti, pradėdant nuo Rusijos pabėgėlio Jono Purėno.

Bet galima drąsiai sakyti, kad toks buržuazijos pasikėsimas ant laisvės neatneš didelių vaisių, kuomet laisvės dvasia teip apima visą pasaulę, kad net tos rodos amžinai užkietėjusių žiaurųjų valdžios lieka bespėkėms, pasirodžius tai laisvės aušrai. Ką, ką, bet darbininkų klesą, jos pirmuosius kovotojus-socijalistus tas labai-labai džiugina ir pakelia dvasią tolesnei kovai už galutinį darbo žmonių išliuosavimą, už socialistiškąjį surėdymą.

J. B.

Išspudžiai

Iš L. S. D. P. susivažiavimo.

Jau perėjo metai nuo paskutinio L. S. D. Partijos susivažiavimo. Šie metai sunkūs buvo Partijos gyvenime. Sunki reakcijos ranka neaplenkė ir Lietuvos, ir čia ji savo darbą dirbo. Bet tas, kas atsitiko, jau buvo permatyta ir laike paskutinio susivažiavimo. Nors tame klausime ir nieko nebuvo kalbėta, bet visi išspudžiai, kuriuos galima buvo išnešti nuo susivažiavimo, sakė, kad darbas po susivažiavimo nežengs pirmyn, ir jeigu neapirs, tai apstos. Jau laike susivažiavimo buvo matyt, kad dauguma partijos darbininkų atsisakys nuo darbo.

O kiek gi visi laukė nuo to susivažiavimo? Kiek ant jo vilčių buvo sudėta? Turėjo jis išrišti politikos klausimą, nes programai jau neatsakė gyvenimui; turėjo jis apsvarstyti žemės klausimą, kuris da mūsų partijoj nebuvo svarstomas; buvo ir daugybė kitų klausimų.

Susivažiavimas nenusisekė, kaip reikia. Jame visai nedalyvavo draugai iš Šalių apskričių ir ne visi buvo iš Vilniaus. Pribuvusieji teipo gi atvyko nepilnai prisirengę. Teip, kada reikėjo užtvirtinti dienos tvarka, pakilo balsas, kad išmesti «žemės klausimą», nes susivažiavą neprisirengę jo svarstyti, nors laiko turėjo kiek reikia net prie kelių susivažiavimų prisirengti. Ant galo «žemės klausimas» liko išmestas iš dienos tvarkos, bet kadangi stovėkits jam artimas klausimas (Darbas kaime), tai «Darbo kaime» referentas ir pasirūpino įkišti «žemės klausimą» apsvarstymui. Ir tokiu būdu «žemės klausimas» tik kontrabandos keliu buvo svarstytas. Apsvarstyti gi tą klausimą reikėjo, nes mūsų literatūroj, ir teip partijos gyvenime, skelbėsi priešingas sau nuomones, kurias tankiai ir visai neatsakydavo proletarų reikalams.

Kaip kontrabandos keliu liko pastatytas išrišimui «žemės klausimas», tai iš tikro pasirodė, kad atstovai susivažiavimo visai nebuvo prisirengę to klausimo rišti. Išėjo gana dideli ginčai. Kiek kalbėtojų, tai maždaug tiek buvo ir išrišimų. Tik tie, ką stovėjo prieš žemių konfiskavimą maž daug vienodai kalbėjo. Jie nurodinėjo, kad Lietuvoj nė proletarų, nė socializmo, nė kapitalizmo labai nereikia žemių konfiskacijos. Jų nuomone kapitalizmas Lietuvos kaime plėtojasi ir dėlto socialdemokratų kaimo darbe uždavinys yra tik viens — organizuoti kaimo proletariją. Nors jie buvo priešai agrariškų programų, bet stačiai da prieš programą nėjo, nes matė, kad kiti per karštį programą šalininkai. Dėlei to jie rūpinasi nukalti tokį programą, kuris ištikro bus ne programu, tik patvirtinimu programo nereikalingumo. Programo šalininkai reikalavo žemių konfiskacijos, bet niekaip negalėjo suimti, kokių žemių: vieni norėjo tik bajorų, kiti stambiąją žemvaldžių, tretį da kaip tai kitaip. Toliau jie nežinojo, ką su konfiskuotom žemėm daryti, nes kiekviens kitą statė reikalavimą.

Reikia pažymėti, kad perbalsavus, ar konfiskuot, ar ne — konfiskuot žemes (ką dabar yra ypatiškoj nuosavybėj), beveik visi nekonservatyvūs šalininkai atsisakė (ne viešai) dalyvauti tolimesnėse diskusijose kaslink «žemės klausimo» ir tuom nepadėjo kitiems iš-eiti iš labirinto, į kurį tie įkliuvo. Bet ant galo jie išėjimą rado: ką daryti su konfiskuotoms žemėms, apie tai nieko dabar netarti, to klausimo išrišimą pavesti Lietuvos seimui, kuris liks sušauktas už X + Y metų. Tuom «žem. kl.» pasiliko senojoj vietoj, nes Lietuvos seimas galės teipogi konfiskuotas žemes atgal jų seniems savininkams padovanoti. Toks «ž. kl.» rišimo būdas nurodė, kad ištikro Lietuvos nereikia agrariško programo. Už tai sekantis partijos susivažiavimas turės tą oficijališkai patvirtinti ir tuom sulaukyti mažiau susipratusių įvairias blėdingas agitacijas.

Iš 20 atstovų už agrarišką programą balsavo 11, prieš — 5 (viens priešų ne balsavo, nes jau buvo išvažiavęs) ir tris susilaikė nuo balsavimo.

Da ir daugiau dalykų galima paminėti kaslink žemės klausimo. Teip susivažiavimas pavedė Centro Komitetui papildyti priimtus susivažiavimo motyvus. To atlikti C. K. negali, nes jų tarpe liko išrinkti 3, ką stovi prieš daugumos priimtus motyvus. Kas gi stovi priešais, tas jų ir negal papildyti.

Toliau priimta rezoliucija kaslink darbo kaime visiškai prieštarauja rezoliucijai apie žemės klausimą. Pirmą jų paremta proletarų reikalais, antra daugiau smulkių kaimo savininkų reikalais.

Ir priėmė žemės klausimo rezoliuciją tie, ką nedirba kaime*), ką kaimo gyvenimą mažai pažįsta, ką galima pasakyti netyčiom pakliuvo į susivažiavimą.

Tie partijos svečiai ir darė blogiausią išspūdį laike susivažiavimo. Jiems mažai rūpėjo, kaip gyvenime bus pritaikyti jų nutarimai, nes patiems nereikės jų pritaikyti. Bet čia buvo ne teip jų kaltė, kaip tų, kuriems juos išrinko. Tais svečiais buvo mūsų jaunuomenė, kuri atvažiavus ant vasaros, šiek tiek prisidėjo prie darbo ir dėlei to pakliuvo į susivažiavimą. Vakacijos perėjo ir jų jau darbe daugiau nebuvo, o nutarimai priimti ne vienai tik 1907 metų vasarai. Tas dalykas nurodo, kad ateity reikia duoti patarimus vietinėms organizacijoms nerinkti svečių, o rinkti tik tuos, kurie yra ir liks darbe, kad galėtų patys paskui įvykdyti gyveniman savo nutarimus. Lengva yra tarti, bet nelengva, o kaip kada ir stačiai negalima, įvykdyti neatsakančių nutarimų.

Ne tik tame darė blogą išspūdį atstovai svečiai. Jie tankiai ir stačiai trukdė posėdžius, išeidami iš salės susirinkimų biskį sau pasikalbėti. Kiti gi manė, kad susivažiavimas nutarimus gal pilti kaip ūkininkas iš maišo grūdus. Teip jie manydami, prisiėjęs dienos tvarką sustatyti, klausimus kišo vieną paskui kito, o kada prisieidavo kalbėti, tai patys užmiršdavo, kas juos inėšė, ir ne viens klausimas tokiu būdu liko «apsvarstytas» tik p r o f o r m a.

Tokių dalykų netur būti. Ką partija išrinko dirbti, tas ir tur savo priedermę atlikti sąžiniškai.

Mikolas Bevardis.

Tik vienas jų tarpe dirbo kaimo darbe.

«Šita Purėno byla yra teip svarbi kaip Moyerio-Haywoodo byla, ir mes turime veikti sparčiai ir energiška». — Teip pasakė vienas Socijalietų Partijos organizatorius. F. H. Wentworth.

Prie musu ydu.

Tvirtai aš tikiu, kad tarp mūsų gerbiamųjų skaitytojų, kurie save priskaito prie socijalistų arba net prie «socialdemokratų, da daug rasis, kurie pridurmai šauksmo: «Lai gyvuoja socializmas!» — taip pat karštai šaukia: «Lai gyvuoja laisvė, lygybė, brolybė!» Puikūs šauksmai!

Greta socializmo, kaip tolos būsimos žmonių visuomeniško gyvenimo stadijos (laipsnio), lygiomis teisėmis statomos «meilės», «lygybės», «brolybės». Rodos, kas jau čia būtų blogo greta socializmo pastaciūs šias kiltas esybes ir kas, pagaliaus, drįstų pakelti savo ranką ant teip dailiai sukombinuotos kompanijos? Gal ne vienam širdis kraujais apsipils girdžiant tokius bedieviškus pasikėsinimus skirti socializmą nuo «meilių», «laisvių», «lygybių», kuriomis teip malonu buvo — vietoje ir ne vietoje — puošti socializmą. Bet mes žiaurus: pasigailėjimo čia nepažįstam, — reališkai*) daiktai lai būna atskirti nuo abstraktiškai metafiziškų**) žodžių lukštu, — mes norim matyt besiplėtojant darbininkų eilėse gryną, nuvalytą nuo metafizikos elementų priemaišos socializmo mokslą, kurį ant kojų pastatė Marksas ir Engelsas ir kuris dabar apšviečia klesų kovos kelią ir galutiną kovos tikslą viso pasaulio proletarams.

Jeigu socializmą atskiedžia «laisvėmis», «lygybėmis» linkusie jie prie socializmo, arba net, dar daugiau, organizacijų nariai, kurie socializmo mokslą turėtų geriau už pirmuosius suprasti, — vis tik dar šiems neužtektinai susipratusiems draugams daug ką galima atleisti. — Bet šie jie mūsų atleidai pasibaigia ir tur pasibaigti ten, kur socialdemokratiškas darbininkų organas sistematiškai jungia socializmą su tuščiomis metafizikos abstrakcijomis, per ką mokslo socializmas įgauna utopijos***) socializmo varšą ir tampa socializmu ne persitikrinimo, bet gerų linkėjimų, jausmo, paslaptingos tikybos. Tikrai, maž per «lygybes», «brolybes» lengviau ir greičiau galima tapti socijalistu, maž tuomet socijališkas klausimas labai lengva rišti apskelbus, kad prie naujos visuomeniškos tvarkos mes einam vardan «teisybės» ir «brolybės», — tat galimas daiktas, bet... nesakysiu, kad mums, socialdemokratams, šisai daiktas būtų naudingas. — Ištikrųjų, ko būtų vertas mūsų socializmo idejolas, jeigu keliai prie šio idejalo nebūtų moksliskai apšviesti? Juk suėmus visas «ybes» į krivą, mes nē per nago juodimą geriau nesuprasim nē apsirėiškimų dabartiniame mūsų visuomenišrame gyvenime, nē bendro kapitalizmo plėtojimos proceso, — nē, pagaliaus, mūsų «ybes» nenurodys mums, kokios taktikos turime laikyties, bekovodami su buržuazijos pasauliu už savo idejalą. — Ką gi mums duoda šios augštosios kilmės «ybes»? — Nieko gero, trukdo mokslo socializmo ūgi darbininkų tarpe, pratina į visuomeniškus apsirėiškimus žiūrėti per metafizikos akinius, kas teip aiškiai charakterizuoja buržuazijos idėjologus, ir tt.

Visos «ybes», istoriškai imant, — yra žingsnis atgal, — būtent, nuo mokslo socializmo prie utopijos. Bet ne tam juk tęsės ištisus dešimtmečius aštri kova su buržuazijos ir utopijos socializmo idejologais, kad paskui, kuomet jau filozofiškosios socialdemokratijos pozicijos apgintos ir apšarvuotos, — padėti savo noru ginklus, apleisti užimtas pozicijas ir grįžti... atgal...

Šiandieną dar galima ši negeistiną socialistiškame mūsų judėjime regresyvišką vingį išvengti, tik patiems mums nereikia auklėti miniose tų minčių, su kuriomis vėliau prisieis kovoti, kad išvalyti mokslo socializmo rūmą nuo negeistinių ir priešingų socializmo dvasiai metafiziškų esybių. Dabar pat reikia aštriau daboti, kad

*) matoma, pertikrintini. R.

**) atitraktini nuo tikrybės, avajojami, ne moksliskai dalykai. R.

**) Utopija — svajonė. R.

mūsų literatūroj ir, skyrium imant, darbininkų organe — nebūtų talpinami ne grynai socialdemokratiško turinio ir dvasios straipsniai. Reikia statyti didesnius reikalavimus, kaip straipsnių rašytojams, teip korespondentams, — kritiką, talpinant, reikia įvesti marksizmo vagon, kad netilptų kartais ir nesąmonių, kaip kad «pasilieku su socialistiškais linkėjimais ir socialistiškai revoliucijai», — juk ne viską, kad ir iš geros širdies, galima talpinti, — visuo met tur būt ir paprasta prasmė ir straipsniai tur būt parašyti marksizmo dvasioj. *Coditio sine qua non.*

Dar iš kito atžvilgio reikalinga darbininkų socialdemokratiškam organui neįleisti į savo skiltis ne marksistiškų minčių, kadangi ir be to jau turime šiandieną «Viltį», «Draugiją» ir Co., kur yra daromi «socijologiški» ištirinėjimai, kur judinami ir «rišami» filozofiški klausimai, — jau šiandieną mes turim idėjiškus priešus, nuo kurių privalom ginti savo pozicijas ir rodyti, kad jų buržuaziskai-metafiziška akis daug ko nemato, o jei ir mato, tai sistematiškai įkripi ir prakeršai. Turim suprast, kaip mokslo socializmas mūsų lietuvių literatūroj, idant kaip prigulint sutvirtėtų ir atsišlifiotų, turės eiti tuom pačiu kovos keliu prieš buržujų idejologiją, kaip ir pas rusus, žydus, vokiečius ir kitus.

Savo socialdemokratiškąją agitaciją ir propagandą kaip raštu, teip ir žodžiu turim varyt blaivom akim žiūrėdami į mokslo socializmą ir į ateities tvarką. Mūsų organizacijų, sąjungų, partijų tvirtumas priguli ne tik vien nuo didelio narių skaičiaus, kurie yra suorganizuoti, bet teipo gi ir nuo to, kiek turim žmonių savo eilėse, kurie nuodugnai supranta tatau, kas dedasi po jų akių, — kurie įstengia teipo gi visą gyvenimo atsitikimų įvairumą aprepti bendrais marksizmo teorijos, kaip ekonomiškos, teip ir filozofiškosios, principais, be pašalinių priemaišų iš visokių «ybių», su kuriomis marksizmas jau seniai yra suvedęs visus galus su galais ir atsikvitavęs. — Rodos, jau tiek ir gyvenom, ir kovojom, ir mokinomės, kad tikrai mums būtų laikas pastatyti ir savo kryžių «brolybėms» ir «lygybėms» ant kapo.

11. VIII.08 m.

J. Adomavyčiaus.

Su autoriaus nuomone, abelnai, negalima nesutikti. Tačiau su kuriuos smulkmenos truputį lyg per daug padidintos. Išrodo, kad visi nepritinka vartoti «laisvės», «lygybės» ir kiti panašūs žodžiai, kurie, vis gi, ar šiaip ar teip, turi savo prasmę ir grynais mokslo akiniais žiūrint... Tik ve pas mus tie žodžiai per tankiai vartojami ir tarpais, gal, net atbuloj prasmėj. Tas tai ir yra blėdinga. Bet ir sausas, grynas, be jokių dekoracijų mokslas bus blėdingas, nes darbininkams nesuprantamas, jis da gi vargis jo smegenis ir atgrąšis nuo skaitymo ar klausymo, t.y. nuo apsišvietimo. Tie jausmo šauksmai negal būt blėdingi, jei pamatas, principai neapleidžiami.

Be to, aišku, kodėl teip yra darbininkų organe: nėra mokslinčių; kaip kas moka, teip rašo.

Abelnai, drg. J. Adomavyčiaus krilika labai tinka ne tik mūsų rašytojams, bet ir kalbėtojams-propagandistams.

Red.

Kapitalizmas viską blogai daro, tik vienas jo darbas vertas didžiausio pagyrimo: jis auklėja socializmą, kuris užims jo vietą.

J. B.

Kalnio daina.

Nustok, širdie, nustok dejavus,
Nepaisyk ant baisių kančių!
Gana jau laisvę besapnavus —
Atmesk svajas šviesių minčių.

Štai storos sienos, kaip tvirtynė,
Ant rankų pančiai geležiniai...

Man laisvės neminėk,
Tylėk, širdie, tylėk!

Ar negirdi baisaus ūžimo,
Per tą langelį viršuje,
Kardų žvangėjimo, šaukimo?
Tai «juos» kankina, kaip tave...

«Jų» kraujuose kardus mirkina...

Mirčia ant kartuvių kankina...

Man laisvės neminėk,
Tylėk, širdie, tylėk!

Nors esu per dienas tamsybėj,
Ir šlapas sienas vien jaučiu,
Bet viskas dingsta prieš sunkybę,
Ką, laisvę atmenant, kenčiu.

Krutinę tartum replėms drasko,
Jausmus, mintis kaip audra blaško...

Man laisvės neminėk,
Tylėk, širdie, tylėk!

Nustok, širdie, mane kankinus,
Nustok jausmus teriot,
Nes kaip sukils varguolių minios,
Man reiks kartu kovot.

Man spėkos kerštui reikalingos —
O kam tos mintys viltviltingos?

Man laisvės neminėk,
Tylėk, širdie, tylėk!

M. Lietuvaitė.

SOCIJALIZMO PAVASARIS

(Paveikslėlis paimtas iš atvirų laiškų, „Kovo“ redakcijos išlestatų).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtines Valstybes. Už Purėną stoja beveik visa Amerikos visuomenė, ne tik susipratusieji darbininkai. Įdomu ir dideliai svarbu, kad net konservatyviški gaivalai stoja su protestu prieš Purėno išdavimą Rusijos valdžiai ir tuomi padilina tą darbininkų partijų kovą. Amerikoje gyvuoja nuo 1847 metų didelė patrijotiška draugija, vadinama «Patriotic Order Sons of America» (patrijotiškasis Amerikos sūnų ordenas), turinti 500 tūkstančių narių. New Yorko valstybės skyrius, susidedęs iš 5000 narių, savo metiniame susivažiavime (mieste Peekskill, N.Y.) priėmė rezoluciją, kur aštriai protestuojama ir šaukiama «visus amerikiečius pakelt savo balsą proteste priešais apmislytą nedorybę («outrage») ir tuomi sulaužyt tą tykiąją konspiraciją, kurioje Rusijos valdžia stengiasi suvynioti savo pasikilnijimus», t.y. išgauti savo pabėgėlius,ėjusius su «Rusijos žmonėmis prieš caro maištiškąją valdžią» («revolting regime»). Susivažiavimas nutarė per savo atstovus įnešt visai draugijai, kad protestuotų. Ta draugija turi, žinoma, didelę įtaką politikoje, nes ji ir susideda beveik tik iš šio surėdymo palaikytojų. New Yorke pasirašė po rezolucija — protestu prieš tą išdavimą — apie 1200 advokatų. Iš visko matyt, kad valdžios komisijonieriaus Shieldo nusprendimas gali būt sulaužytas. Nors ankščiau su teismu, kuriam da bus pavesta Purėno byla, negalima pasitikėt, — jis didei atgaleiviškas, — tačiau, kada eina protestai iš visų pusių, tai beabejo turės valdžia rimčiau žiūrėt.

Prieš rinkimus vėl valdžia įvairiose vietose persekioja socialistus kalbėtojus. Bostone areštavo vieną italą socialistą, New Yorke uždarė anarchistų susirinkimą (buvo demonstracija); areštavo Berkmaną ir kokią Mary Smith, už tai, kad policijai neleidžiant bandė kalbėt. Bet aršiausiai policija pasielgė Newarke (N. J.) su socialistų kalbėtojam (Sol. Fieldman). Iš ramaus susirinkimo nutvėrė ir teismas tik už 500 dol. kaucijos paleido iki bylai. Pasielgimas brutališkas, visai kaip Rusijoje. Valdžia pati mindžioja įstatymus, konstituciją.

Valdžia sumanė įvest vieną palengvinimą savo piliečiams. Kokiems? Žinoma, turčiams. Palengvinimus bus toks: grįžtanti iš užsienio piliečiai galės parsivežti tavoro be maito (pošlinų) už 200 dolerių. Ikišiol yra leista parsivešt be maito tik už 100 dol. Amerikos turčiai labai tankiai važiuoja pasismagint po Europą, tai kas kart galės parsivešt visko už keletą šimtų, o sakyti, kad tik už 200 dol.

Argentina. Visos šalys tik taisy, tik didina savo kariškus laivynus, tai ir Argentinos (piet. Amer.) parlamentas jau paskyrė 55 milijonus dolerių penkiems naujiems laivams statyti. Diplomatai tarpe skraido kalbos, kad Argentina ruošiasi prieš Braziliją ir Čili, su kurioms nuolat pykstasi. Brazilija turi 44 senos mados laivus ir tris naujus užsteliavo Anglijoje; Čili turi 25 skrauduolius naujos mados, o Argentina turi 55 senus laivus.

Rusija. Peterburge policija vėl areštavo apie 85 ypatas, kurios turėję suokalbių užmušinėt aukštuosius valdininkus. Rasta bombų ir dinamito sankrova ir neva dokumentai, liudijanti tą suokalbi. Areštantai esą nariai soc.-revoliucionierių partijos. Tarp jų yra 25 geležinkelių tarnautojai ir daug aukštos kilties moterų. — Vidas reikalų ministerija sumano neva palengvinimą žydams, paplatint jų apsigyvenimo rubežius. Tuo tarpu, kaip atsitiko Vilniuj, neleidžia nė dainininkų draugijai susirinkt, ir kalbėt susirinkime žydiškai.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Socialist Party (Amer.). Da dėlei Gomperso užsiuolimų. Kaip jau «Kovos» skaitytojai žino, kad Amerikos Darbininkų Federacijos prezidentas Gompers užsiuolė per tos federacijos organą ant Debso, Socialistų Partijos kandidato į prezidentus, klausdamas: «Kur jūs partija gavo pinigų?» ir nurodė, kad tai gal, esą, nuo kapitalistų organizacijų, — tai dabar Socialistų Partijos centras išleido lapelį į darbininkų unijas, kame išaiškinama klausimas ir atsakoma ant Gomperso biuriųjų užmetimų. Tuos lapelius sekretorius siuntinėja unijų kuopų sekretoriams, kad padalintų tarp savo narių. Bet jeigu dėl kokios nors priežasties kuopų valdyba nepadalintų tų lapelių, tai gali kiekviens pareikalaut iš S. P. Headquarters, 180 Washington St., Chicago, Ill., įdėdamas atsiuntimui už 2c. markę. Prie lapelio pridėda ir surašą aukautojų, kiek kas aukavo «raudonojo traukinio» reikalams. Lapelis užvardytas: «To the trades unionists and trades unions». Patariama kalbėtojams tai perskaityti atviruose susirinkimuose.

Šią savaitę «Raudonasis» traukinys važiavo per Kaliforniją. San Francisco mieste labai dideli buvo susirinkimai. Per antrąjį susirinkimą parduota 5000 tikietų (nuo 25 iki 50c.). Į salę kitai nė neįtijo.

Traukinio personalas yra toks: Eugene V. Debs, kandidatas į prezidentus; Stephen M. Reynolds ir Theodore Debs, kompanjonai ir sekretoriai; Harry C. Parker, traukinio gaspadorius; Otto Mc Feely, publikacijos agentas; Ch. Ledworth iš Anglijos, asistentas; A. H. Floaten, literatūros skyriaus užveizda; J. C. Chase ir A. M. Simons, kalbėtojai; asistentai (pagelbininkai) įvairiuose skyriuose ir kapelija iš 15 instrumentų. Įvairios unijos da vis apsiselbia pripažįstančios Socialistų Partiją. Net anglekasių unijoj, kuri rodos ikišiol buvo atgaleiviškiausia, dabar kai kurios organizacijos žada remti Debsą savo balsais ateinančiuose rinkimuose lapkričio mėdesy. Partijos «Biuletenas» praneša iš Illinois, kad ten Pike paviete, atsilankius vienam organizatoriui, daug fermerių jau triai priėmė jo žodžius. Vienas buvėsis populistas pasakęs, kad čia beveik visi ūkininkai remsią Debsą ir Hanfordą.

Wisconsin valst. Socjaldemokratų (ta pati Socialist) Partija ypatingą atydą atkreipė agitacijoj į kongresą ir stato du kandidatu. 5-tam distrikte ta partija stovi antroj vietoj (pirmoj — rep. partija).

Republikonų partija nusižiūrėjus į socialistus ir ji teip pat ketina varyt agitaciją, važiuojant speciališku traukiniu. Republikonų rinkimų agitacijos užveizda, Hitchcock pasigyre Taftui, kandidatui į prez., kad jis 7 d. spalnio važiuosias speciališku traukiniu į vakarus ir nuo paskutinio vagono platformos sakysias kasdien po ilgą prakalbą ir trumpą prakalbėlę mažuos miesteliuose.

Vilkaviškio rajono konferencija. Rugpiūčio 2 d. atsibuvo L.S.D.P. Vilkaviškio rajono konferencija. Konferencijoj dalyvavo 6 kuopelių atstovai (jų tarpe 2 rajono komiteto nariai) ir 3 svečiai. Iš pranešimų pasirodė, kad kuopelės gero kai apirė. Susirenka retai. Buvo tarta kokiū būdu darbą pagerinti. Tarp ko kito rado reikalingu, jeigu galima, tai, kad agitatorius tankiau kuopelės aplankyti. Paskui buvo kalbėta koki laikraštį platinti vieton «Ž.» Konferencija rado, kad iš dabar einančių laikraščių labiausia darbininkams tinka «Kova».

M. B-is.

Lietuvos atžagareiviai. Pas Lietuvos atžagareivius, arba, kaip juos čia vadina, krikščionius-demokratus, daly-

kai šiek tiek geriau stovi, kaip pas demokratų ir sąjungiečių. Vienok ir pas juos jokios politiškos organizacijos nėra. Bet jie moką politikos reikalams išnaudoti kitus kelius. Krikščionys demokratai, turėdami savo vadovais kunigus, politikos reikalams pirmučiausia išnaudoja bažnyčią. Sakyklos pavirto į politišką tribuną, o dievo žodžio skelbimas — į kovą su savo politiškais priešais. Vis gi per rinkimus į valstybės dūmą klerikalai laimėjimų neturėjo. Mūsų krikščionys demokratai maž- daug atsako Rusijos juonašimčiams, ką gali patvirtinti jų išleistas paskutinis atsišaukimas «Atviras laiškas į tėvus lietuvius». (Tas vienok išleista slapukų, bevardžių pasalūnų, nors tai krikščionių, vienok negalima priskaityt abelnai «krikšč. demokratams». Red.).

Z. A.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Bedarbiai — už Taftą! Teip praneša republikonų laikraščiai («Phil. Inquirer»). Bedarbių susivienijimo prezidentas Calhoun New Yorke, pasakęs, kad bedarbiai visi nori balsuot už Taftą, nes jie «tikį, kad jo išainkimas reiškiąs sugrįžimą gerovės ir darbą visiems». Teip pripažinę per diskusijas susirinkime. Girdi, Bryano (dem. kand.) išrinkimas «reiškiąs sugrįžimą tik puses gerovės» (!). Ar ne melas tik tų laikraščių?

Nutrūko ir užmušė. Apie Nanticoke (Penn.) Lehigh Valley anglių kompanijos kasykloj anglies vagonas nutrūko ir į pakalnę nusirites sumušė darbinį traukinį su žmonėmis. Užmušta ir sunkiai sužeista 7 darbininkai ir kelis mažiau sužeidė. (Tarp sunkiai sužeistųjų vienas turbūt lietuvis — Damaitis).

Darbininkai — už Purėną. Anglų partijos skyrius («local») Philadelphijoje savo mėnesiniam susirinkime prėmė rezoluciją, protestuojančią prieš išdavimą Jono Purėno Rusijos valdžiai. Rezolucijoje pasakyta, kad jie «protestuoja prieš Jungtinių Valstybių valdžios veikimą, kaip caro policijos agentą, padedantį jam persekiot geruosius žmones, kovojančius už laisvę». Teipgi priimta rezolucija dėl areštavimo Chesterio strytkarių tarnautojų. Prižadėta gelbėt juos morališkai ir finansiškai (sąjausmu ir aukomis).

Iš moterų gyvenimo ir judėjimo.

|| *Mergos žudosi.* Kaip telegramas praneša Am. laikraščiams, tai aną nedėlią Peterburge buvo 66 savžudystės; daugiau tame skaičiuje esą darbininkų merginų tarp 18 ir 25 metų amžiaus. Matyt, vargas, skurdas priverčia nusižudyt, jei nenor paniekinat savo žmogiškos vertės, parduodant... savo kūną.

|| *Balsavimo teisė.* Iowos valst. (Amer.) Des Moines mieste moters išlošė bylą, kurią jos buvo užvedę dėlto, kad jų neprileido prie balsavimo apie paskolę ir mokesčius viešiemis namams (mokykloms, sodų įtaisymui ir tt.). Teismas pripažino nelegališku nubalsavimą išleisti 500 tūkst. dol. naujo miesto namo (City Hall) statymui, dėlto, kad moters prie to balsavimo nebuvo prileistos.

|| *Turkijos moters — agitatorės.* Manoma, kad Turkijoje moters labai daug prisidėję prie to, kad tapo įvesta konstitucija. Jos buvę Jaunųjų Turkų Partijos agentais ir dirbo laisvai tokius darbus, kuriuos vyrai toje priespaudoje negalėjo nė pradėt. Jos varė agitacijos darbą pasekmingiau, už vyrus. Mat moters Turkijoje turi ypatingą malonę, įkad jų nepersekiuoja teip labai. — Turkijoje moters papildoma baisesiausia nuodėmė, jeigu lauke pasirodo neuždengtu veidu. Salonikuose sykį jauna moteriškė, iš aristokratijos, be uždangalo ėjo pryšakyj manifestacijos, nešdama vėliavą su konstitu-

cijos apskelbimu, ir jos nieks už tą «pasileidimą» nepiekė, neakne- navo, o daugelis džiaugsmingais šauksmais sveikino. Išsikrūjų, revoliucijoje darosi negalimi daiktai... Daugelis moterų pradėjo rėdytis europiškais rūbais.

|| *Kauno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija* išleido atsišaukimą lietuvių ir lenkų kalba į «Tautietes — Rodaczki», kad rašytųsi į jų draugiją. Paaiškinant tikslus, pasakyta: «Draugijos valdyba ketina iš pradžios įsteigti Kaune moterų naminės ūkės mokyklą (virimo, siuvimo, skalbimo, namų tvarkos užlaikymo, teipogiskaitymo, rašymo, skaitliavimo mokslas). Mokslo kursas dvimetis. Mokestis už mokslą ir užlaikymą nuo 80 lig 180 rub. į metus». (Matyt, turtingasias «užlaikys» arba maitys poniškiau, negu biednesias, kurios išsiteks tik 80 rub. užsimokėt. O gal toms mokslas bus prastesnis...).

L. S. S. Sekretoriaus pranešimai.

Pildomojo Kom. nutarimai N 39.

Apsvarstyta laiškas drg. P. Norkaus, klausime konstitucijos ir išdirbimo sistemos centro ir kuopų knygu vedimui. Nutarta, idant centro sekretorius užklaustų komisijos, kuri tapo išrinkta IV tam susivažiavime išdirbimui virš minėtos sistemos, ir kad komisija praneštų savo darbo pasekmes per organą sąjungos draugu žiniai.

Klausime išleidimo agitatyviškų lapelių prieš rinkimus Jungt. Valstijų stambųjų viršininkų, — pagal nutarimą IV-tojo susivažiavimo, sekretorius turi pranešt L.S.S. Veikiamamjam Kom., idant anie teiktųsi parūpinti tokios įtalpos ir toki skaitlių, kokis tame momente reikalingas.

Įnešimą 9 tos kuopos Wilkes-Barre, Pa., tilpusi «Kovos» N 32, išbraukime iš L.S.S. trijų draugu Pild. Kom. atrado reikalingą pareikalaut nuo minėtos kuopos darodymų apkaltinime minėtų įnešime draugu, ant ko remdamiesi reikalauja išbraukimo.

Klausime konstitucijos P. K. jau tarė savo susirinkime 12 d. rugp. ir aš nusiūnčiau jo nutarimus konstitucijos komisijai, idant jį paskubintų pagamint Sąjungai naują konstituciją.

P. K. atrado už reikalingą priimt šias taisykles: Visoki įnešimai, sumanymai, reikalavimai, patarimai bei užklausimai nuo kuopų, rajonų, komitetų bei pavienių sąnarių Sąjungos organizatyviškuose reikaluose, turi būti siunčiami Sąjungos centro sekretoriui, kuris, gavęs, užregitruoja savo knygoj, ir originališką įnešimą siunčia į tą įstaigą, kur pagal organizatyvišką tvarką mato prigulint.

Pasarga: Įnešimai, sumanymai, reikalavimai ir tt. neturinti savyje aiškių motyvuotų prirodymų, turi būti atgal grąžinami, reikalaujant geresnių prirodymų.

Visi Pild. Kom. nutarimai turi būt pasiūsti «Kovon», ir, pagal nutarimą, turi būt pagarsinti kaip galint greičiau nelaukiant iš eilės su kitais raštais bei korespondencijoms.

Pasarga: Sąjungos draugai ir kuopos, nežinūdami, jog komitetai tame ar kitame klausime veikia, siunčia komitetams reikalavimus po kelis kartus, vėliaus net ir papeikimus, arba tarpe savęs bereikalingai ginčijasi.

Centro sekretorius privalo visus įnešimus, sumanymus ir reikalavimus, Sąjungos reikaluose kas savaitė pagarsinti organe, minėtinai: koki ir nuo ko įnešimai, sumanymai bei reikalavimai atėjo ir į kurią įstaigą sekretorius pasiuntė, kadangi kuopos bei draugai, nežinodami, kas kame ką veikia, bando visi daug veikt ir tuom bereikalingai gaišina laiką ir energiją eikvoja, arba pasitiki ant vieni kitų ir visi nieko neveikia.

9-tos kuopos, Wilkes-Barre, Pa., reikalavimą išbraukti nekurios draugus iš L.S. Sąjungos Pild. Kom. atrado be pamatuotų faktų ir reikalauja nuo jos (9-tos kp.) rimtesnių prirodymų.

Drg. J. Šukys padavė rezignaciją iš Pild. Kom. ir, likos paliuosnotas; jo vietą privalo užimt sekantis kandidatas, daugiausiai gavęs balsų. Rinkimų komisija teiks man pranešt, kas gavo daugiausiai balsų po drg. J. Šukiu į Pild. Kom.

13 kuopos įnešimus (? Red.), katruos drg. redaktorius netalpinu «Kovoje», pasiunčia Pildomamjam Komitetui.

«K.» N 36 nutarimai Pild. Kom. nebuvo pažymėti po numeriu, turėjo būt N 38. Tuose nutarimuose yra apkalbama ir įnešimas 45 kuopos. Kadangi Pild. Kom. atrado turinčius vertę tik pirmus 2 įnešimus, o 3 čia — ne, tai ir patalpinu neištiesą įnešimą, bet tik 2 pirmutiniu. (Ištraukta žodis į žodį):

Passaic N.J. 8 d. rugpiūčio 1908 m. susirinkime 45 k. vienbalsiai 10 b. tapo nutarta pareikalaut nuo Pild. Kom.: 1. (a) Kadangi nematom galo tuščioms ir blėdingoms polemikoms tilpstančioms «Kovoje», kuriose nėra kibirkšties naudingos polemikos, o vien tik ypatų intrigos ir vaidai; (b) Kadangi «Kovos» redaktorius 30-tam N «K.» straipsnyje: «Dėl normališkos kovos su centru» sako, kad nesiųsiąs raštų Literatiškam Ksmitetui ir talpįsiąs viską, nežiūrint į tai, kad «Kova» tada pavirs į kolonijų laikraštį. Ir jau šiūm ignoroja ne tik «Lit. Kom.», bet ir visą Sąjungą, kuri tą Literat. Kom. išrinko ir saivališka elgiasi nežiūrėdamas etikos.

2 ras. Męs reikalaujam, kad redaktorius visas polemikas šiūose ginčuose, tos ar kitos pusės, visad siųstų «Lit. Kom.», nežiūrint keno tos polemikos būtų rašytos: ar nario Lit. K., ar administratoriaus, ar paties redaktoriaus. Literatiškam Kom. nusprendus talpinti, tai tik tada gal tilpt.

Aš pranešiau Veikiamamjam Kom., idant jis pasirūpintų prieš rinkimus S. V. viršininkų atspaudint agitatyviškų lapelių. Teipgi ir komisijai išdirbimo naujos sistemos vedimui Sąjungos ir kuopų knygy. Ji suteiks žinią draugams per organą.

Apturėjau nuo Latvių Soc. Dem. P. Centro sekretoriaus laišką, kuriame teiraujasi, ką mūsų Sąjunga mano apie prisivienijimą prie «Soc. Party».

Toliaus pranešiu daugiau.

Drg. Bernotas skundžiasi, kad negal rast teisybės ir reikalauja trečiųjų teismo, kuris suras visą tiesą.

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Pranešimas kuopoms.

Visos Sąjungos kuopos malonės mėnesines duokles siųsti administratoriui, nes jis turi Sąjungos sąnarystės knygas. Administratorius suvedęs į tvarką, pasiųs pinigus L.S.S. išdininkui drg. Staneliui. Jei kitokiu būdu, tai kuopoms prisieitų atlikt dvigubas darbas ir 2 tempos. Jei siųstų pinigus tiesiok Staneliui, tai vis gi reikėtų siųst vardus užsimokėjusių draugų administratoriui drg. Bagočiui,

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Da prie centro knygy peržiūrėjimo.

Ant mano atsišaukimo «Kovos» No. 33, drg. Račkauskas «K.» No. 38 atkartoja tas pačias klaidas, abejodamas apie jų teisingumą, vietoj jas pataisyti, apkaltindamas mane, ilgai nurodinėja, būk klaidą komisija padarius tik per mano kalbę, o aš tai ir savo, ir kitų kaltes turiu panešti.

Draugo Račkausko prierašą, kur jis atitraukė \$16,40 ir liepė duoti drg. Savickui pasirašyti, aš drg. Savickui rodžiau; rodžiau tą laišką ir atskaitą, bet jis nepasirašė.

Su nurodymais drg. Račkausko aš visai nesutinku ir reikalauju pataisyti.

Kad užbaigti šitą reikalą aš komisijai pasiųsiu krivūle, nurodydamas, kas yra reikalinga pataisyti. Ar komisija sutiks, ar ne — jos atsakymą pasiųsiu Pild. Komitetui.

Ant mano apkaltinimų aš drg. Račkauskui atsakysiu per laišką.

P. Dubickas.

L.S.S. VII rajono kuopoms.

Draugai ir draugės! Ateinanti, spalio mėnesi, atsibus mūsų III konferencija, Plymouth, Pa. Taigi reikėtų mums šitą kuopų susirinkimuose apsvarstyti ir paduoti užmanymai bei įnešimai, kad konferencija apsvarsčius galėtų patvirtinti.

Kuopos privalo išrinkti į konferenciją delegatus gerai suprantančius visus reikalus, kaip kuopų, taip ir mūsų visos Sąjungos. Sakome suprantančius delegatus, už tai, kad jų (delegatų) užduotis nelengva; didžiausia jų priedermė svarstyti reikalus be pasikarščiavimo ir vieni kitų nuomones tur guodoti, susiklaudyti. O kas tampa dauguma balsų nutarta konferencijoje, tą sugrįžę privalo aiškinti savo kuopoms ir stengtis, kad būtų pildoma, kiek galima visi nutarimai. Ne taip, kaip dabar yra daroma: po praėjusių konferencijų beveik didesnė dalis kuopų nepildo konferencijų nutarimų ir nesirūpina juos (nutarimus) įkūnyti. O delegatai būvę tose konferencijose neišaiškina kuopoms, kad tur jos pildyti nutarimus, kaip galima, nes tai nutarė jų jos pačios per savo pasiuntinius. Draugai ir draugės, toliaus mūsų to venkime ir savo nutartus nutarimus pildykime. Kolaik mūsų savo nutarimų nepildysime, kolei jie pasiliks tik ant popierio, tolei mūsų negalėsime nė socialistais vadintis, ir mūsų rajonas turės išnykti; o kad ir gyvuos, tai jokių vaisių mūsų Sąjungai neatneš.

Męs matom, kad mūsų rajonas nemiega, da dirba, kiek gali, labui visų kuopų ir sykiu visai Sąjungai, ką liudija mūsų išleisti «Lapeliai» ir rengiamos visur prakalbos.

Reikia mums darbo. Darbo, ne tik žodžiais, ale ir fiziškai, ir medegiška, reikia mums dirbti mūsų rajone, kadangi jisai da silpnas ir jaunutis.

Aš čia paduoju visoms kuopoms, priklausantioms prie VII rajono, apsvarstyti tokį įnešimą: Kad konferencijų nutarimai (protokolas) būtų leidžiamas per kuopų referendumą. Taigi, guodotinos kuopos, apsvarstykite gerai tą įnešimą ir jeigu rasite praktišku, tai iduokite savo delegatams į ateinančią konferenciją.

Draugai ir draugės, daugiau įnešimų paduokite, kas ką manote gero labai mūsų rajono, išsireikškite visiems greitai, ba jau ne daug laiko, tuojaus bus sušaukta konferencija per mūsų organizatorių.

Su socialistiškais velijimais.

VII Rajono išdininkas J. B. Cepulis.

Rezultatas rinkimų nario į Veik. Kom. nuo VII rajono LSS.

N o m i n a c i j a	R i n k i m a s.									
	Į kurios kuopos	Kiek gavo balsų	Kolios kp. dalyvavo	(Kiek kuri kuopa padavė balsų)					Iš viso gavo balsų	
				2 ra kp.	9 kp.	82 kp.	78 kp.	90 kp.		91 kp.
J. Šunskis	2	15	2	3	2	1	1	3	—	10
F. Živatkauskas	2	7	1	1	7	6	6	—	—	10
P. Krušinskas	32	7	1	5	—	4	1	—	—	2

Rinkimams nario į Veikiamąjį Komitetą užsibaigus VII-to rajono pranešu draugams, kad į Veikiamąjį Komitetą L.S.S. nuo

VII rajono yra išrinktas draugas Živatkauskas ligi būsiančiai konferencijai. Konferencija tik galės palikti ir ant toliau.

Perduodamas VII rajonui L.S.S. pasilieku su meile jums ir socializmui

VII Rajono Organiz. *M. Padołskis.*

Rezultatas I-mo rajono 1-mo referendum.

Dėl negeistinių kliučių tapo perilgai užvilktas užbaigimas balsavimo ir pagarsinimas rezultato. Norint diktas skaitlius kandidatų nominuota per 7-tą konferenciją, bet didumai atsisakius (pasirodė, kad nepraktiška perstatyti kandidatą, kuris nėra konferencijoje), liko kandidatais į Veikiamąjį Komitetą:

iš Waterbury	J. C. Šunskis,	— 8 balsai;	J. S. Pruselaitis	— 13 b.
„ Hartford	„	5 „	„	1 „
Union Ct. & Naugatuck	„	3 „	„	3 „
New Britain	„	4 „	„	3 „
		20		20

Kandidatų į rajono išdininkus:

Waterbury	J. Baratinskas	— 4 balsai;	J. Vokietaitis	— 8 balsai
Hartford	„	3 „	„	3 „
Union-Naugatuck	„	5 „	„	1 „
New Britain	„	7 „	„	0 „
		19		12

Tokiu būdu tapo išrinkta 2 į V. K. (nes 7-ta konferencija tai nutarė) tai yra J. C. Šunskis, 22 Diamond St. Union City, Conn. ir J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.; Rajono išdininku — J. Baratinskas, 1 City Hill, Union City, Conn.

I-mo rajono Organiz. *J. J. Gerdauskas.*

Kas sušildys juos?

Parasze Br. Vargzasas.

Už sienos mano mažučio kambario kazi-kas sucypė... Niekadose nieko panašaus už sienos negirdėjęs, pašokau nuo kedės ir atydziai klausiausi ar neatsikartos tik-ką nutilęs riksmas. Valandai praslinkus, šauksmas atsikartojo, tik dar su baisėniu skausmu, dar labiau erzinantis nervus. Trumpas, perijodiškas kukčiojimas persikeitė į ilgus dejavimus, panašius į kaukimą šunies po langu mirštančio šeimininko... Smulkus šiurpulis perbėgo mano kunu ir aš norėjau bėgti... Puoliau prie durių, bet — nė tai baimė, nė abejonė atstumė mane atgal.

Staiga mano durys atsidaro ir į kambarį įbėga vyras su perrišta dešine ranka ir susišiaušiais ant galvos plaukais. Iš parištos rankos, per storai apvyniotą skarmalą sunkėsi kraujas, tamsiai raudonas, tirštas kraujas, o jis nematydamas ar nejausdamas to, mosavo jaja kaziką šnibzdėdamas sau po nosia.

— Beprotiš! — vėsulose greitumu perbėgo man per kaklą mintis ir supratau, kad už sienos vaitojo jo auka.

Pašokau iš vietos ir rimtai jo užklausu: — Ko tamsiai reikia?

Vyras, plačiai išplėtęs akis ir sveiką ranką sugriebęs už plaukų, drebėdamas artinasi prie manęs, matomai norėda-

Montello, Mass. Savo susirinkime 17 rugp. d. L.S.S.A. 17 kuopa vienbalsiai nutarė, kad «Kovoj» būtų pertraukti visoki ypatiški ginčai. Męs paskutinėmis spėkomis remsime savo organą, kad jis mus remtų ir skleistų apšvietą. O tuo tarpu jame didesnę vietą užima ypatiški ginčai, sukelti A. Bernoto, Žagaro ir kompanijos. Jeigu A. Bernotas reikalauja trečiųjų teismo, išstodamas iš L.S.S.A., padėsime išrinkti tokį, pasitikėdami, kad tuomi pasibaigs visoki ginčai.

Už 17 kuopą

II. Stripinis.

Korespondencijos.

Džiova sergančiųjų gydymas.

White Haven, Pa. Pranešu visiems nelaimingiems, užsikrėtusiems džiovos liga, kur galima išsigydyti. Toki ligoniai vargsta ir gydomi, o pasveikti negali, nors išpildytus visokiems apgavikams daktarpalaiškams, kaip Collin. ir kitiems. Šitas yra vienas iš didžiausių lupikų ir aš galiu gyvais faktais prirodyti, kaip aš ir kiti draugai buvo kruvinai apiplėšti to «institutu».

Mieli draugai, aš patariu neužiimti su tokiais platliežiuviais, katrie drįsta net savo blogus vaistus stebuklingais pa-

mas išstarti žodį, bet vietoj kalbos girdėt buvo tik koks tai kriokimas, einantis iš pat gilumos krutinis.

— Sakyk, ko reik! — piktai užklausu dar kartą, norėdamas išeiti kartą iš tokio padėjimo ir greičiau pasiliuosuoti nuo jo išplėstų, blizgančių, betaktiškai bėgiojančių akių.

Jo lupos konvulsiskai drebėjo, iš parištos rankos vis lašėjo kraujas... Judėjimai darė įspudį skęstančio, kuris gaudė nežinia ką vandenį, norėdamas sugriebti į savo rankas tą, kas jį išgelbėtų, tą, kas jam atgal suteiktų gyvybę, tą, kas jam sugrąžintų tas valandėles laimės, su kuriomis jau turėtis veikinti.

— Kas tamistai?... Sužeista ranka? — nežinodamas ką besakyti užklausu aš.

— Tai niekai... Tai menknėkis... — vis labiau drebulio krečiamas atsakė jis.

Už sienos vaitojimas darėsi vis sunkesniu, baisėniu, vis skaudesniu. Tas vaitojimas, tas laukinis šauksmas galutinai sunervavo vyrą ir jis, puolęs ant kelių ir apkabinęs mano kojas, pradėjo raudoti, tankiai trokšdamas per užsiliejusias ašaras.

— Gelbėkit jį!... Gelbėkit!... Aš žinau, kad jūs padėsit man... Jūs ne gydytojas... teip, bet jūs žmogus... Aš turiu sunkiai sužeistą ranką, negaliu nieko uždribti... Padėkit!... Ji rinko už miesto anglis... Ji persunkiai nešė... Neturiz pinigų... Eikite... padėkit!...

Dabar tik man aišku paliko, kame dalykas ir klydau manydamas, jog jis beprotis. Tai buvo vyras vaitojančios už

vadint. Katrie jau turi tą baisią džiuvos ligą. tai patariu kreiptis į sanatorium, kur ir aš dabar esu ir laimingai einu į sveikatą. Iš Pensylvanijos valst. galima ir už dyką pasiduot. Norėdami platesnių žinių, parašykite man laišką, o aš su noru duosiu atsakymą kožnam. (Atsakymui įdėkite už 2c. markę).

Adresas toks:

Peter Kuchinskas,
Box 28 Sanatorium,
White Haven, Pa.

Lewiston, Me. Čia darbai da nepradėjo pilno laiko eiti, bet bedarbių mažai tėra. Lietuvių yra apie 300 ypatų; bet keli metai praėjo ir tarp jų nebuvo jokios pirmieiviskos kuopos. Atvykus D. T. Petroniui iš Foxcroft, pasisekė sutverti L.S.S. kuopą. Rugpj. 16 d. buvo parengtos prakalbos. Kalbėjo J. Krapovickas, P. Petronis ir J. Burgevičius. Prakalbos publikai matomai patiko. Išsyk įsirašė į L.S.S. 19 draugų. Labai pagirtinas dalykas. Matyt, kad Lewistono lietuviai geidžia susipratimo, ba ant prakalbų netilpo svetainėn.

Lost Creek, Pa. Rugpjūčio 22 d. atsibuvo prakalbos, kalbėjo drg. Rudminas, Gegužis ir Bagočius. Dr-go Bagočiaus kalba ypatingai patiko, kad net žmonės pasakojo, kad

sienos moteries... Sekdamas paskui jį, įėjau į kambarį, kur bėgiojo keli apdriskę vaikučiai, o ant lovos raitėsi moteris, panaši į gyvą, vaško figura... Šalyje mažo, geležinio pečiaus, gulėjo maišas su išbirusioms anglimis ir keliais šmotais apšalusiu lentgalium. Tur but buvo tos pačios anglys, apie kurias kalbėjo man jos vyras, kurios tiek privertė jį kentėti, tik dėlto, kad jis niekur negalėjo išeiti, tik dėlto, kad motina norėjo sušildyti savo vaikučius.

Kaip panašūs atsitikimai yra žinomi ir paprasti, teip jie yra nežinomi, nematomi ir išdalies juokingi tiems, kurie netur supratimo apie žodžius «nėra», «neturim».

Moteris, sukandusi pajuodusias lupas, cypė ir dejavo, priversta gimdyti be laiko.

Kambaryje buvo labai šalta. Liepiau vyrui pakurti pečių. Lašindamas iš sužeistos rankos kraują, jis bėgiojo iš galo į galą stumdydamas pastyrusius nuo šalčio savo vaikučius — teip jis greit norėjo užkurti pečių, vienok apšalę ledais lentgaliai ir pritrauktos šlapgarių anglys nedegė ir... vis buvo šalta.

Nė lašo šilto vandens!...

Gimė kudikis...

Motina perstojo dejavus... Užmerkto akys giliai įdubo, krutinė vos-vos kilnojosi. Vyras, pažvelgęs į savo moterį ir išgirdęs tik-ką užgimusiojo balsą, apsiliejo šaltu prakaitu ir nuplėšęs nuo rankos aprišimą, vėl puolė prie nemilaširdingo, šalto pečiaus.

— Sušals... sušals, — šnibzdėjo pats sau vyras.

ne dykai leidę beną pasitikt pas karuką... Aukų surinkta \$4,85, kurie bus apversta socijališkai propagandai. Piniigai paduota rajono kasieriui.

J. Puziauckas.

Brockton, Mass. Rugpjūčio 16 d. draugijos Lietuvių Ukėšų ir šv. Roko, susitariusios, parengė visuotiną susirinkimą; vietinė lietuviška parapija davė dykai po bažnyčia salę. Susirinkimas rengta su tikslu rinkti parašus po rezoliucija — protestui prieš išdavimą Rusijos valdžiai politiškų prasikaltėlių, kurių vienas, drg. Purenas jau suareštuotas. Nemažas skaitlius pasirašė ir sudėjo aukų \$7,70 varymui bylos.

Tą pačią dieną pribuvo drg. Antonov, pas draugus 17 kp. L.S.S.A. Vakare, susirinkę draugai, nutarė parengti viešų prakalbų susirinkimą rugpj. 19 d. Tas susirinkimas buvo gana tįštas. Susipratę vyrai, moterys ir merginos įstoję į Sąjungą, o daugel negalėjo prisirašyt dėl bedarbės. Dabar mūsų kuopa pasididinė: yra su viršum 20 narių.

V. J. Patkon.

Cleveland, Ohio. Darbai sunkiai eina, kaip ir visur, teipgi ir daugelis žmonių be darbo. Daugelis jau ir duonos nebeturi kuo nusipirkti; užtai ir saliuonai biškėlį jau aptilo, ir ant gatvių nešukauja vakarais. Nors šelpia miestas bedarbius, duodamas dirbti kelias valandas per dieną, bet uždarbė, nėra ką sakyti, kad geras. Gauni ant 15 c. čekį, su katro gali iš miesto krautuvės gauti supuvusių miltų ir kruopų,

Aš, sudrąskęs, gal buti paskutinius, vyro marškinius, suvyniojau kudikį ir priglandžiau prie motinos, kuri to visai nejautė.

Baisus tat buvo paveikslas...

Kudikis, pramerkęs mažutes akutes, žvilgtelėjo į pečių, tėvą ir anglis ir tarsi pamatęs, kad tos anglys, negana to, ką buvo nuplautos prakaitu ir sulaištytos krauju, kol tapo iškeltos ant viršaus žemės, teip jam sunkios buvo nešti namo, kad po ilgam šalčiui galėtų sušilti — pradėjo baisiai klykti, raitomas konvulsijos.

Kaip ir išsigandęs to viso, kaip ir pamatęs tą baisią skriaudą, nutilo ir paritęs prie motinos išsitiesė. Pridėjau ausį prie kudikio krutinės — ji jau nebevėpėjo; jis buvo jau negyvas; tik motina dar išreto kvėpavo.

Vyras, raudodamas, bėgiojo apie pečių.

Nuvargęs ir prispaustas sunkiu alkio ir šalčio paveikslu, sugrįžau į savo kambarį; mėginau užmigti, bet miegas nelindo, girdint už sienos, vyro žodžius.

— Oi, negyvas... Aniuolėli... negyvas... Iš kur ant grabelio imsiu... Be krikto... Sušalęs mažytis mano...

— Kur kudikis? — atsigavus, tyloms užklausė moteriškė.

— Negyvas aniuolėlis, negyvas...

Iki pat ryto girdėjosi už mano sienos draskantis širdį verksmas dviejų ligonių tėvų ir trijų šalančių vaikučių.

Mano protu ilga eile slinko vienas ir tas pats klausimas: «Kas sušildys juos!»...

nuo 10 metų gulinčių krautuvėje, katrų žmogui valgyti negalima butų nė duoti, nes gali ligą gauti. Dabar prieš rinkimus energiška darbuojasi angliai socialistai; ant Public skvėro kasdien po pietų laiko prakalbas; teipgi daugelyje vietų ant gatvių pamatysi žmogų su raudonu ženklų prie krutuės, šaukiantį žmones prie apšvietimo, prie darbininkų vienybės. Ir gerą pasekmę turi, nes daugelis žmonių susirenka klausytų.

Tarp lietuvių apšvietimas žemai stovi; laikraščius mažai kas skaito, o pasiulius uždyką — gausi bedievio, šliuportnio vardą. Lietuvių yra į porą tukstančių. Tarp jų yra draugijos: L.S.S. 3 kuopa, S.L.A., S.L.R.K. ir neprigulmingas klubas, K. Alaburdos vedamas. Tarp lietuvių sutikimo nėra. Nedyvai, kad kuniginiai neina vienybėn su pirmeiviais. Bet ir tautiečiai, t. y. S.L.A. nariai, priešingi socialistams. Dabar S.L.A. 14 kuopa neleidžia pašalinių į savo mitingus, reikia turėti ženklas, kad įleistų. Ar ne gerą pavyzdį duoda kuniginiai, kad mūsų tautiečiams tai patiko. Nes mat bijo, kad į jų mitingą neįlįstų socialistas, nes dar apie jų gerus darbus gali aprašyti, o to labai bijo.

Ligonis.

Collinsville, Ill. Darbai anglių kasyklose eina nepergeriausia, dirba 3-4 dienas per savaitę. Per pasidarbavimą J. Sepanavičiaus, rugp. 22 d. čia tapo surengtos prakalbos po uždanga S.L.A. Kalbėtojai buvo iš Beuld, Ill., J. Guzevičius, kuris kalbėjo apie S.L.A.; iš Springfield, Ill., J. Žvingila, kurio kalba buvo apie socializmą ir socialistų bei darbininkų judėjimą; Valparaiso universiteto moksleivis D. J. Kaspark, peržvelgė visą Amerikos istoriją, žmonių kovą už liuosybę, apie išpirkimą vergų ir apie busiantį suredymą — socializmą. Drg. D. J. Kasparko kalba labai žmonėms patiko, už tai, kad labai nuosekliai kalba. J. Šilingis, iš E St Louis, su savo chorą padainavo keturias tautiškas daineles. Tas publiką labai palinksmo. Dekliavo eiles Gudaičiukė, Matulevičiukė, mergaitė Katiliutė ir A. Tumošiukas.

Visi labai gerai savo užduotį atliko. Tai dar pirmas toks buvo viešas susirinkimas Collinsville. Aukos nebuvo rinktos.

V. Raudonius.

Hartshorne, Okla. Palei miestelį Haileyville, anglių kasykloje atsitiko baisi nelaimė. Buvo atsiūsta 2 dideli cėberiai tepalo, karams tepti, vadinamo «Black Jack»; jame buvo primaišyta gazelyno (sako, kad tai žibalo kompanijos kaltė); vienas darbininkas, ten dirbdamas, nežinia koku būdu uždegė vieną cėberį; norėdamas užgesinti, parvertė; iš to da didesnė ugnis pasidarė. Katrie dirbo palei šaftą, tie spėjo išsikelti į viršų, o kurie dirbo toliau, tai daugumas dumuose užtroško, išėmė 30 negyvų, iš kurių 12 italų, 12 anglių, 2 rusinai ir 4 lietuviai (Jok. Stasiulevičia, apie 36 metų, suvalkietis nuo Simno; Juozas Gergelis, nuo Igliaukos; Petras Šalčius nuo Prienu; ketvirtos pravardė nežinau). 21 ypata rado vienoj kruvoj. Kadangi darbininkai nežinojo kur ugnis dega, tai koznas bėgo prie šafto ir, žinoma, bėgo tiesiog į ugnį ir užtroškė krito kapitalizmo auka. Daugumą fajerbosiai išvedė per skyles, o katrie nežinojo per kur išeit, tie ir liko. Viena moteris anglikė, atvažiavus ir radus vyrą jau negyvą, staiga susirgo ir kudikis gimė, palei kasyklas, negyvas; kaip tik parvežė ją namo, tuojaus ji numirė.

N. Vengrinauckas.

W. Frakfort, Ill. Mūsų miestelyje yra 2 anglių kasyklos; dirba pilną laiką; uždariai neblogiausi. Tiktai kaikurie darbininkai apleidžia miestą dėlei nesveikumo oro. Daug žmonių serga.

Užtėmijom «Kovos» Nr.35 apie nusprendimą N. Y. teismo išduot Rusijos valdžiai Purėną Męs 2 draugai perėjom per stubas ir surinkom 43 pravardes prieš tai protestuojančiųjų, ir bylos vedimui, jautrios širdies tautiečiai, sumetė \$6. Aukos siunčiam įzdininkui M. Jurzen.

(Dabar geriau siųst aukas per «Kovos» redakciją. Red.)

Mokykloj Nebuęs.

Ko liūdi?..

Ko liūdi, dejuoji, varguoli minia?
 Ko teip nusiminus vaitojit?
 Ko tyli teip ramiai skęsdama varge
 Ir pančius ant rankų nešiojit?
 Žiūrėk, kaip mažutis paukštelis ramiai
 Po girią sau laisvai lakioja,
 Tū esi valdonas paukštelio, sakai,
 O kits tave dar išnaudoja...
 Dvikojė esybė, tau lygi tikrai,
 Priverčia tave jos klausyti.
 Ir mok išnaudoti tave teip vikriai
 Ir turtus didžius sau daryti.
 Vampyras didžiausias didžurtis kiekviens,
 Kur tavąjį trisų aikvoja.
 Ir sako, jog, esą, paskyręs teip dievs,
 Kad vargšas tur dirbti dėl jojo.

Ir jojo pakviesti talkon kunigai
 Sakyklose dangų tau žada,
 Tik būk nuolankus, tegul penis tranai;
 Kęsk priespaudą, vargą ir badą.
 Jie sako: už žemės kankynes, vargus
 Atrasi aukštai sau linksmybę.
 Tik dar pakentėkie ir būkie ramus
 Turėsi ten šventą ramybę!..
 Ne, broliai, nelaukim tos laimės aukštai,
 Palikim ją savo tyronams!
 Tik stokim į darbą kiekvienas ūmai —
 Gana vjėspatauti valdonams!
 Išgriaukim męs jųjų sostus kruvinus
 Ir savę nuo jų atliuosuokim!
 Rėdykim pasaulį į rūbus naujus,
 Savę išnaudot nesiduokim!

S. Strazdas.

Grand Rapids, Mich. Rugsėjo 6 d. atsibuvo 51-mos kp. L.S.S. prakalbos. Žmonių prisirinko diktokas burelis. Visuomenė užsilaikė gražioje tvarkoje. Pirmsėdis J. Bielskas atidarė susirinkimą. Dekliamavo drg. Jonas Danto; dainavo drgg. J. Petronis, A. Kisielius ir A. Petronis, o paskui kalbėjo drg. P. Puskunigis iš Chicago. Jis savo kalboje nurodė darbininko padėjimą kapitalistiškame surėdyme, ir kad darbininkai bereikalo kenčia vargus. nesupranta, kad jie pats gali permaintyti tą surėdymą.

Amerikietis.

St. Clair, Pa. Šitas miestukas nedidelis, guli šale Potsvillės į šiaurius. Jau koki šešeri metai, kaip lietuviai čia pradėjo gyventi; dabar yra apie šimtas ypatų. Jų supratimas menkai pakilęs. Darbai čia vien tik angliakasyklose. Šiuo laiku darbai sublogėję, dirba 2-3 dienas per savaitę. Čia yra L.S.S. 53 kuopa ir S.L.A. 189 kuopa. Rugs. 29 d. buvo prakalbos L.S.S. V-to rajono. Kalbėjo J. Rudminas, F. J. Bagočius, Stanulevičius ir Baniulis. Po prakalbų įsirašė į L.S.S. vietinę kuopą 10 naujų narių. Ant prakalbų buvo susirinkę apie 200 žmonių.

Kitą dieną iki piet buvo diskusijos, o po pietų — V-to rajono konferencija.

Aukų per prakalbas surinkta \$5,30.

A. Žukauskas.

Mahany City, Pa. Pas mus darbai da vis nepasigerinę. Dirba tik po 2-3 dienas per savaitę. Darbininkų buvis skurdus. Rugs. 25 d. atsilankė iš Philadelphijos F. J. Bagočius ir J. Rudminas iš Shenandoah. Tam tikslui L.S.S. 46-ta kuopa parengė prakalboms vietą. 8-tą val. vakare, susirinkimą atidarė F. Keblinskas ir prakalbos prasidėjo Marseliete («Atsisakom»), kurią padainavo F. J. Bagočius su pora vaikinių.

A. Aponikas.

Union City ir Naugatuck, Conn. Šituose miestuose darbai pradėjo gerintis. Geležies dirbtuvė «The Naugatuck Ma leable Iron Co.», jau pradėjo dirbti visas dienas po dvi valandas. Bedarbiai biskį sumažėjo. Gumo dirbtuvėse teipgi pradėta dirbti 27 d. rugp. Kaip kur priima ir naujus darbininkus. Čia apsigyvenę daugiausia lenkai.

«Kovos» Nr.35 patilpo kokio ten J. Kuno korespondencija, kur nupeikta visi lietuviai, jog stovį ant žemiausio laipsnio, buk keliatas tik skaito pirmeiviškus laikraščius ir knygeles. Tiesa, turiu pripažinti, yra keliatas, ką ir geria pusėtinai svaiginančius gėralus, bet ne teip kaip nurodo Kunas, kad visi prasigerę.

J. Kurmis.

Gardner, Mass. Pranešu liudną zinią apie nelaimę, kuri ištiko Petrą Melaiką, rugp. 23 d.. Jis su draugu važiuo luote ant ežero pasivažinėti: dėl nežinomos priežasties luotas apsivertė ir jiedu abudu prigirė. Velionis buvo geras tėvynainis ir susipratęs darbininkas; priglulėjo prie 89 kuopos L.S.S.A., prie 156 kp. S.L.A. ir prie pašelpinės Pet. ir Pov.

draugystės. Šita draugystė kaip tik išgirdo apie P. M. mirtį, tuojaus sušaukė nepaprastą susirinkimą; čia vienas tamsu-nėlis, nors jau ir senas amerikietis kalbėjo, kad mes, girdi, ne šočilistai, mes ne anarkistai, mes geri žmonės, todėl nei vienas iš mūsų draugystės sąnarių tegul neina ir nedalyvauna to bedievio laidotuvėse; katras, esą, eis, tas bus nubaustas doleriu štriuopos. Daugeliui užprotestavus, bausmė likos atmainyta. Gėda rodosi butų tokiam suanglėjusiam, o tokioj tamsybėj nardyti. Nors jų ir mažai buvo laidotuvėse, bet mūsų draugai gražiai palaidojo velionį airių kapinėse. Net ir angliški laikraščiai aprašė, kad šiame mieste pirmas tokias didelės, iškilmingas šermentis matę.

Wm.-tis.

E. St. Louis, Ill. Rugs. 23 d. mūsų miestuke buvo prakalbos parengtos L.S.S. 87 kp. Žmonių prisirinko ne daugiausia. Daugiausia buvo iš aplinkinių miestukų. Buvo ir kelios merginos.

Vietiniai, ačiu kun. J. A. Gadekio «pamokslui», bijojo atsilankyti ant prakalbų, kad nenuėiti į pragarą... Kalbėjo J. Steponaitis, F. Guževičius (apie S.L.A.), G. Žvingilas (iš Springfieldo), D. Kasparka (Valparaiso universiteto moksleivis) ir M. Rašimas. Tarpe kalbų buvo deklamacijos. Dekliamavo A. Tumosa. Deklamacijos ir kalbos žmonėms labai patiko. Ypač patiko kalba D. Kasparkos. Iš kitų miestukų žmonės atsilankė, kad dar sykį išgirsti kalbą drg. D. Kasparkos. Net ir mūsų atgaleiviai aprimo ir giria kalbą. Atsilankiusieje rusai ir latviai irgi buvo labai užganėdinti.

Kazys V.

Grand Rapids, Mich. Pirmą nedėdienį (rugs. 13 d.), po prakalbų 51 kp. L.S.S., kaip perkunas, trekė iš debesių lietuviškoj bažnyčioj. Kunigas Matulaitis iš sakyklos išskė cikilikus «bedieviais», buk jie tramdą žmonių nuo krikščionybės kelio. Perpykęs ant «cicilikų bedievių», išbarė ir savo parapijonus, kad jie jam neneša užtektinai dolerių, tas viskas labai jį apsunkina, o vis tai kalti tie «cicilikai bedieviai». Per jų prakalbas geri parapijonys prisiklauso gudraus bedievio ciciliko ir atšala nuo krikščionybės ir nuo bažnyčios. Kn. Matulaitis visai mažai susipažinęs su socialistų mokslu. Labai gaila, kad jis neatsilankė ant prakalbų; but patyręs, kas yra tie socialistai, ko jie nori ir ar jie yra priešai krikščionybės.

Ambridge, Pa. Buvo čia lietuvių susirinkimas, surengtas 3 čio rajono lėšomis. Pribuvo rajono org. B. Grabaskas ir kalbėtojas A. Antonov. Kalbos tema buvo netikusi kapitalistų valdžia ir kad ji butinai reikia permaintyt ant tikros darbininkų valdžios. Kalba visiems patiko. Susitvėrė kuopa L.S.S. iš 9 drg. Visi šaunūs vyrai... Viltis yra, kad darbuosis linkui socializmo, linkui išsiliosavimo darbininkų iš kapitalo verguvės. Lėšoms aukų surinkta \$2,05. Įsirašiusieji į L.S.S. draugai nutarė 6 rugs. susirinkt ir išrinkt kuopos vedėjus. Teip užbaigta pirmasis susirinkimas.

Nedėlio kuopa išsirinko vedėjus ir nutarta laikt susirinkimus kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Ateinantis susirinkimas bus pas drg. Mikolą Irdoną. Į 3-čio rajono susivaižiamą išrinktas B. Gamba, kaip atstovas Ambridge kuopos. — Rinkta parašai drg. Purėno išliuosavimui. Teip baigėsi pirmasis naujos kuopos susirinkimas.

B. Gramba.

Wilmerding, Pa. Šiame miestelyje žmonių padėjimas sunkus. Westinhous Air Breek Co. dirbtuvės dirba tik po 6 d. per mėnesį. Labai didelis skurdas tarpe darbininkų. 23 d. rugp. tapo sužeistas drg. J. Vitkevičius, labai pavojingai; jis dirbo kaip namų apvalytojas McKeesporte, Pa; Rubin'o namo langą sluostant, paslydo ir puolė 25 pėdas žemyn ant kito stogo, labai susitrenkė; dar ir dabar negali pasijudinti.

Į vietinę 57 kp. L.S.S. įsirašė gana daug naujų draugų, ir tikimės, kad dar 57 kp. atsibus iš savo sunkaus miego ir pakilus pradės veikti sykiu su kitoms L.S.S. kuopoms, labui mūsų visų draugų darbininkų. Laisvės priešai mūsų naujuosius draugus įskundė airišių kunigui, kad anas pasistengtų užmušti širdyse jų tą laisvės troškimą; bet tikimės, kad draugai, naujai prisirašę, nepasiduos, kad juos mulkintų, bet žengs drąsiai prie socializmo.

B. K. Kondratavičius.

Dayton, Ohio. (Laiškas į «K.» Red). Garbi «Kovos» redakcija: Perskaitę peticiją dėl Jan Jonoff Pouren, pasiskubinau parinkti parašų; maniau, kad surinksiu kokia 300. Bet apsirikau. Tik svetimtaučiai stoja už liuosybę, o lietuviai priešingai: išjuokia, durnina. Na, turime jiems dovanoti, nes jie tamsunai. Na, užtai per Labor Day lietuviai pasirodė, ką gal. Jaunų vaikinių veidai išrodė kaip karvės kaklas nupiautas, o dantys valkiojosi ant krūvino šalygatvio... Na, ar ne stebuklai, juk be tamsybės dievo ir tas negal atsikti.

S. P. Dambauskas.

Laiškas iš Lietuvos.

Draugai Amerikiečiai! Sunku mums gyventi Lietuvoj, savo mylimam ir prigimtam krašte, neturime mės nė laisvės, nė jokių teisių. Vien tik vargų daugybes, ašaras ir nusiminimą teturim. Geriausi mūsų draugai kalėjimuose kenčia. O mums vargas, neturim laisvės kur susieiti, pasikalbėti, teisybę per laikraščius aprašyti. Vien tik persekiojimai guli ant mūsų. Persekioja mus policija ir dvasiška valdžia su savo įsteigtomis draugijomis ir per pamokslus: atranda mūsų draugus visokiais bedieviais, paleistuviais, girtuokliais, vavgims, plėšikais, šėtono tarnais ir tt. Tas tai jau mums paprastas daiktas, jau mės papratę visokius paskalus nukęsti. Bet didžiausias mūsų priešas yra tamsybė. Daugelis darbo žmonių dar suvis nemato nė nesupranta, kas yra jo globėjas, o kas skriaudėjas; daugiausia bežemiai ir mažžemiai yra įtikėję į kunigėlius ir ten jie jieško savo buvimo pagerinimo, radamiesi į jų įsteigtas ukiškas draugijas. Labai mažai yra

susipratusių sodžiaus darbininkų; galima prirokuoti kokią dvidešimtą dalį, o da vargu ir tiek bus, kurie jau pradeda suprasti ir išdalies supranta, koku keliu turi eit iš vargingo savo gyvenimo į geresnę ateitį. Daugumas jieško to kelio pas savo išnaudotojus. Tiesa, ir kunigai labai rupinasi apšvieta. Bet apšvieta ne tokia, kad darbininkas galėtų pamatyt savo vargų baisybes ir kelią iš savo vargų ir skriaudų, bet tik tokia, kad da daugiau apjaktų ir neštų savo paskutinį kęsnį ir kruvinai uždirbtą grašį ir piltų kunigėliams į kišenių, o tąsyk jo vargai pasibaigs, kada jau bus viską kunigam į kišenių supylęs, numirs...

Antra, vėl baisiai spaudžia mus, sodžiaus darbininkus-bežemius ir mazažemius, — neturtas. Tankiai išgirsti aimanuojant ir tenka matyti (ir mūsų draugus), kad nė ant maisto neturi kaip reikiant. O ką kalbėti apie apsišvietimą. Tankiai žmogelis, mylintis šviesą, nutraukęs nuo savo burnos kęsnį ir teip susirinkęs keliatą kapeikų, užsisako laikraštį ant poros mėnesių, pasižiuri jau duonelės stokuoja, jau ir prenumerata pasibaigė, jau neturi kuo panaujinti prenumeratą, tuo jo geri troškimai ir pasibaigė. O yra ir tokių, ką ir lengvai galėtų sau šviestis ir laikraštį parsisiųzdinti, bet kad susipratimo stokuoja: per savaitę dirba teipogi sunkius darbus, ateina šventadienis, nuėjęs į miestelį, ten palieka savo kruvinai uždirbtą skatiką, įmeta į tą praeiktą valdžios kišenių, į monopolijų. O mėgjk ir tokiam pasiulyti koki naudingą laikraštį arba knygutę tai atsako: «Oo, mės ne ponai, kad «gazietas» skaitysim; iš kur galiu imti pinigų ir čėso neturim». Labiausia jaunieji teip daro. Sunkiai mums ir darbas eina, kād nēr susipratimo ir vienybės. Dar gal ne greitai mės sulauksim tos valandos, kada draugai galėsim laisvai liuosybės dainutę uždainuoti mūsų Lietuvoj!

Truksta mums šviesos, truksta susipratimo!

Truksta vienybės! . . .

Q. Žilbis.

Iš Suvalkų gub. Juodašimčių darbai. Šią žiemą ir pavasary Naumiesčio apielinkėj pragarsėjo savo juodašimtiškais darbais J. L-zius. Jis seniau priklausė prie L. S. D. P., bet už savo juodus darbus liko išmestas iš partijos. J. L-zius priklausydamas prie L. S. D. P., tankiai susieidavo su «Lietuviais eserais», kad kartu atlikti savo slaptus darbus. Dėl geresnio darbavimosi J. L. suviliojo keliatą jaunų vaikinių, kuriems įkalbėjo, kad tą viską jis veikiaš partijos vardu ir kad nuo partijos turi leidimą. J. L. su savo suviliotais vaikinais darė teismus, eksprofracijias, baudė žmones, užmušinėjo, vogė ir tt. Visą darė atvirai, teip, kad apie jo darbus jau plačiai žmonės žino. Priviręs košės J. L. iškeliavo virti į užsienį, o gal atkeliaus ir į Ameriką. Saugokitės, draugai! Porą mėnesių atgal už J. L. juodus darbus Naumiestyje liko suimtas Andrušis. Dabar jį gal atiduoti karės teismui. Viens pridirbo, o kits tur kentėt.

Z. A.

Senapilė, Suv. gub. Kratos mokinių tarpe. Pradžioj vasaros prasidėjo kratos mokinių tarpe. Jieškojo hektografo, mokinių knygyno ir norėjo susekti, kas dalyvavo

išleidinėjime «Mokinių draugo». Paskui prasidėjo tirinėjimas. Ant tirinėjimo šaukė mokinius lietuvius, lenkus ir rusus. Kaip įmanydamas, žandarų viršininkas norėjo ką nors išgauti. Ir išgavo. Vienas mokinių (Klimas) ne tik prisipažino, kad kaltas esąs, bet dar ir kitus išdavė. Prasidėjo naujos kratos, bet nieko negalėjo rasti. Du mokiniai, P. ir C., liko suimti. Žandarų viršininkas prižadėjo butinai surasti mokinių knygyną. Matoma, nor parodyti savo darbštumą. Kitur negali įkišti savo nosį, tai nors tarp mokinių reikia pasidaruoti. Ką sakau — ir apie kitus neužmiršta. Teip neseniai iš Senapilės liko išsiųsti Mejus ir Sobolis.

Z. A.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Kalinių skaičius Rusijoje.

Rusijoje tiek priviso kalinių, kad truksta jiems vietos. Reikia naujų kalėjimų. Kaip rašo «V. Žinios», tai šių metų pradžioje kalėjimų skaičius, neskaitant jau policijos areštų ir odvachų, siekė iki 1289. Kalėjimų gyventojų skaičius 1906 m. siekė 111 tūkst., o 1907 metų gruodyje jau užaugo iki 154 tūkst., t.y. 74 tūkstančiai per normą. Dar sparčiau tas skaičius augo katorgoje: 1906 m. pradžioje buvę į pustrėčio tūkst. o jau pabaigoje tų metų 5 tūkst.; pabaigoje gi 1907 m. buvo jau net 12 tūkst.

Ištremtųjų skaičius ir gi stebėtinai greitai didinasi; 1907 metais pasididino 91%, t.y. ant kiekvieno ištremtųjų šimto priaugo 91. Iš viso sausio 14 d. 1908 m. ištremtųjų buvę 74.622, tarp jų potiškiųjų 88,2%.

1907 m. įsteigta 2.275 nauji kalėjimai, bet tai tik vandens lašas į mares. Kaip kur padarė kalėjimus iš mokslo įstaigų ir kitokių, kaip tai: iš Tifliso seminarijos, Solovecko vienuolyno ir tt.; vis gi tai kur kas nepakanka.

Dėlei to kalėjimų valdyba padavusi projektą pastatymui 25–30 tūkstančių kalėjimų kambarių, kas atsieisį 30 mil. rublių. Šis projektas bus įneštas V. Dūmon ir, beabejo, taps įvykdintas, nes tai toks reikalingas ir svarbus reikalas, prieš kurį visi kitoki visuo-menės reikalai, kaip apšvietimas ir kiti, turi likti užpakalyje.

DARBININKO KRONIKA.

7 dieną šio mėn. buvo Amerikos darbininkų šventė, oficiališkai pripažinta. Ji paprastai vadinasi «Darbo diena» («Labor Day»). Tikroji darbininkų šventė — 1-ji gegužės — čia beveik visai nešvenčiama. O šita švenčia, kad ir nenorėdami.

Upton Sinclair, «Raisto» autorius, parašė naują apysaką, «The Moneychangers», kur parodo pereitų metų piniginės «panikos» atsitikimus ir priežastis.

Wisconsino valstybėj tveriasi lenkų daktarų draugija su tikslu: išplėtoti draugiškesnį gyvenimą tarp savęs, apkalbėti medicinos apyrubėn įneinančius klausimus ir ginti savo reikalus (tiesiog sakant, tai daktarų trustas).

Turkijos valdžiai apskelbus laisvę žodžio ir spaudos, buvo tik 20 laikraščių (turkiškų) leidžiamų Konstantinopolyj. Dabar nepraėjus ne dviem mėnesiams, laikraščių yra suviršum 300. — «New York Call» perspaudina kaipurias karikaturas iš turkų laikraščių. Viena karikatūra parodo, kaip liutas (laisvė) su kučium gina žemės kamuolį nuo hidros, su šešiomis Turkijos biurokratų galvoms.

«V. Žinios» praneša: Amerikos «Birutės» draugija nupirko pas M. Petrauską jo operetę «Kaminakrėtis ir Malūnininkas». Čikagos «Lietuvių Inteligentų Ratelis» (1) nupirko kelias dainas M. Petraucko kompozicijos. «Jaunų Lietuvių Pasilinksminimo Kliubas», ketina nuo M. Petraucko atpirkti visus tautiškus šokius (muzikoj)

Philadelphijos miestas rengiasi iškilmingai apvaikščiout 225 metų savo sukaktuves. Apvaikščiojimas tęsis visą savaitę — kuri vadinasi «Founders Week» — nuo 4 iki 10-tos dienos spalnio.

LAIŠKAS REDAKCIJON.

Gerbiamoji Redakcija: — Prašau patalpinti tą laiškutį, nes jis lytisi Sąjungos reikalų. Iš 5-tos kuopos L.S.S. šią vasarą išvažiavo vienas draugas į Lietuvą. Išvažiudamas paaukavo (nors ne didelės vertės) dviratį («baisekelį») su minčia, kad drangai minėtos kuopos padarytų lioteriją, o pinigų pavesų socijališkai literaturai. Ale kad šiam laike tokios lioterijos ne labai buva pasekmingos, tai, su patarimu kuopos draugų, «š tą dviratį pardaviau už \$4.00 (nes buvo ant mano rankų paliktas) ir tuos pinigų pasiunčiu į «Kovos» fondą, nes ir tas draugas buvo pamylijęs «Kovą», o šiaandien jai pinigai labai reikalingi. Aš nuo savęs tariu ačiu, kurie šelpia mūsų vienintėlį darbininkišką laikraštį. Su socijališka meile

K. Senkus.

Nuo administratoriaus.

Visų kuopų sekretoriai, kaip senų teip ir naujų, priduoKit savo adrisus ant post card L.S.S sekretoriui P. Puskunigiui, 3239 So. Halsted St., Chicago, Ill. Užvedimui naujų knygų yra būtina reikalinga. Teipgi visi priduoKit ir man, nes dabar tarp kuopų viršininkų antrašų jokios tvarkos nėra. Nekurie jau per visus metus nebėr viršininkais, o jų vardai tebeein. Prie senųjų sąlygų ir negalima buvo, dabar kasdien į geresnę tvarką ateinam.

Purėno Rezoliucijų galima gaut atskirai atspaudintų «Kovos» administracijoje. Pareikalaukit prisiųzdami kelias markes apdengimui kaštų spaudos ir pasiuntimo.

Visi kurie pasirašė po «Concurrent Resolution N 28» gali rašyti po šia peticija pas prezidentą, nereikia būt ūkėsu, bile žmogus; teipgi ir moters gali rašyties.

Kas turi atliekamus «Kovos» 38 numerius, sugražinkit redakcijai; pritrūko keletos.

Klaidos atitaisymas. Iplaukimų rngpiūčio mėn. pagarsinta tarp kitų: mėnesinių 105. — 1.80. Turi būt 3.80. Buvo zeceriška klaida.

F. J. Bagočius, Adm.

Pranešu draugų vertėjų žiniai, kad verčiu į lietuvišką kalbą Maksimo Gorkio veikalą «Nereikalingo žmogaus gyvenimas».

V. K. Račkas, Adm.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaudinti.

Paiškinimas Kazoko Draugui.

«Kovos» N 36 tilpo straipsnis kas link 4-tos kuopos L.S.S. drg. Kaz. Kázoko, kad jis labai atsižymėjo pereituose Chicagos miesto viršininkų rinkimuose, ypatingai už republikonų partiją. Teisybė, jis buvo 4-tos kp. sąnariu, bet už jo «gerus» darbus tapo atmestas iš kuopos; daugiau jį nebevadinkite L.S.S. sąnariu. Dabar už kartą tik nori už tą partiją gali darbuotis.

4-tos kuopos L.S.S. sekr. B. K. R.

KRASOS DEŽUTE.

Merkurijui. Už korespondencijas laikraščio nesiunčiame.

I. Kurmiui. Apie kooperacijos pakrikimą raštas patilps vėliau. Nežinia, kam da slėpti pravardę, rašant teisingą atsitikimą? Tokius dalykus, kaip pakrikimo priežastys, labai naudinga išaiškinti — tai bus pasimokymas kitiems.

K. Rutkui ir Marei Olytai. Rodos nėra nuomonių, pritariančių tam straipsniui, todėl ir aiškinti priešais jį nėra reikalo. Nepa tilps.

L.S.S. sekretoriui. Jūsų nuomonės apie ginčus ir tt., dėl žinomų priežasčių, netalpinu pranešimuose. Jei reiks, plačiau pasiaiškisiu per laišką.

S. Stankevičiui. Rašyti apie kunigus, katalikus nėra jokios nau dos. Abidvi korespondencijos netinka. Be to reikia geriau rašyti — ne teip sukrėst, kad būt kur pertaisyt.

J. Grinius. Pranešimas Brooklyniečiams pervėlai atsiųsta; būt turėjęs patilpt N 38.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

K. V. — «Liuosybė pavojuje»; S. Strazdo — «37-tai kuopas Chicagoje»; P. Sinkaus — «Prisilaikykime etikos»; Shenandoahrio Bedarbio — «Buržujaus kalba»; B. Grambos — «Vasaros rytą»; Jono Viskoškos — «Kam geriausia?»; M. Padolskio — «Atyda VII raj. kuopų».

Iš Europos:
Jono Liudžiaus — «Skotijos lietuviai», «Rankpelnio redakci-
joj».

Iš «Vilniaus Žinių» redakcijos: «Be pašvaistos», «Iš gegužinių», «Sodžiaus berniuko žodis į kitus berniukus darbininkus», «Kauno darbininkai ir kooperacija», «Užkask dantis», «Gyvenimo atbal-
siai», «Velykos», «Garbė», «Mėlynoj Gamta!», «Draugas tampa Ju-
došium», «Ko mėš liūdim», «Kuomet gi bus galas»; «Valdžia ligoj»
(ir kitos to paties autoriaus eilės); «Anglekasiai», «Sąžinė prakal-
bėjo», «Velykos», «Socijalizmas ir politiška proletarų kovą».

**Apyskaita L. S. S. finansu, nuo IV Susi-
važiavimo iki 1 d. rugpiūčio.**

(Užstojant naujai Administracijai)

Abelnas «Kovos» Izsdas.

IPLAUKIMAI.

Pagarsinta	Mėnesi- nės	Prenume- rata	Apparsi- nimai	Pavieniai 'K.' NN.	Už ras- tus	Pašalini- darbai	Čarteris	Viso
No. 22.	166.15	16.06	10.00	9.87	27.32	47.54		267.94
No. 24.	60.95	15.00	35.00	8.17	6.31	43.25		168.68
No. 26.	186.10	25.90	17.00	2.15	10.34	22.00		213.49
No. 28.	121.95	12.00	1.00	2.20	11.63	2.35	10.00	161.13
No. 30.	109.58	17.08	1.50	1.68	8.57	12.10	15.00	165.51
No. 32.	136.20	30.28	50		9.72	2.95	6.00	185.65
VISO	730.93	116.32	65.00	24.07	73.59	130.19	31.00	1180.40
Nuo IV Susivažiavimo buvo ilke								11.13
							VISO	1182.53

IŠLEIDIMAI.

Pagarsinta	Red. reikalai ir tech- niska dalis	Rakandai ir raidės	Visoki išleidimai	Viso
No. 22.	197.74	2.19	84.14	276.07
No. 24.	161.78		2.50	164.28
No. 26.	148.95		61.66	205.61
No. 28.	116.00	3.85	46.31	166.16
No. 30.	125.47		38.07	158.54
No. 32.	162.07	52	33.22	194.81
VISO	907.01	6.56	259.90	1173.47
			Iplaukimų viso išleidimų	1182.53
			Lieka išde	1173.47
				9.06

A. Baltrušaitis,

A. M. Stanelis.

Fondai.

IPLAUKIMAI.

IŠLEIDIMAI.

Pagarsinta	«Kovos» fond.	Literatūros fond.	Paskolė	Viso	«Kovos» fond.	Literatūros fond.	Paskolė	Viso
No.22.	6.00	9.50	50.00	65.50	25.00		99.06	124.06
No.24.	29.35	4.45		33.80	6.66	8.50		15.16
No.26.	45.85		10.00	55.85	50.00			50.00
No.28.	50.81	5.85	10.00	66.66	54.11	8.35		62.46
No.30.	40.02	6.05		46.07	40.00			40.00
No.32.	30.24	2.00		30.24				
Viso	202.27	27.85	70.00	300.12	175.77	16.85	99.06	291.68
Nuo IV susiv. liko	19.68	5.17	194.85	219.70				
Lieka	221.95	33.02	264.85	519.82				
Lieka	46.18	16.17	165,79	228.14				

Iš fondų lieka 228.14

Iš «Kovos» izdo 9.06

Viso 237.20

Apmokėtų už pašalinius darbus bilų 95.77

Grynais pinigais lieka 141.43

Atėmus \$32.78 pagal pranešimą P. Dubicko, No.33
«Kovos», lieka grynų pinigų naujai Administracijai 108.65

A. Baltrušaitis,

A. M. Stanelis.

\$108.65 nuo drg. P. Dubicko priėmė.

A. M. Stanelis,

F. J. Bagočius.

SUSIRINKIMAI.

Pranešam LSS. 52 kuopos draugams ir abelnai visiems lietuviams, kad 52 kp. laikys susirinkimus kas antrą nedėdienį mėnesio ekonomiškus ir kas ketvirtą — literatiškus, 2 val. po pietų, svetainėje Rand Scool, po N 112 E. 19-th str., New York, N.Y.

Sus. sekr. J. M. Balčius.

Susirinkimas 46-tos kuopos atsibus 27 d rugsėjo 2-ą val. po pietų S. Gotauto svetainėje. Susirinkti usprašo visus draugus Komitetas.

ST. LOUIS LIETUVIŲ ATYDAI.

Duodame jums žinoti jog iš priežasties atsilankymo garsių kalbėtojų atsibus vakaras su prakalboms, dainoms ir deklamacijoms ant kurio kviečiam visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti. Vakaras atsibus nedėlioį, 27 rugs. (Sept.), 7 val. vakare 1908 m. salėje ant kampo 15 ir Cass Ave.

Komitetas.

O Gal nedirbi?

Numažink savo randą! Pažiūrėk tik į namus užpakaly 112-114 Cristian St. Namai geram stovy, randos tik \$6.00 per mėnesį. Namai arti dokų ir cukernių. Pasiteirauk pas

J. F. ECKARD, Real Estate,
734 So. 2-nd St. Phila. (12)

AGITATYVIŠKI LAPELIAI

Išleisti L.S.S. išmėtluojimui tarp lietuvių dėlei agitacijos yra gaunami «Kovos» administracijoj. Turim ketveriopų:

«Vienybė—Galybė» VII Rajono 4 pusl.

«Pasinaudokim gera progą» „ „

Su prisijuntim: 100 — 25c., 500 — 75c., 1000 — \$1.25;

«Kapitalo augintinis» 8 pusl.

«Kada pasibaigs šie sunkūs laikai?» „ „

100 — 40c., 500 — \$1.00, 1000 — \$1.75.

Draugai, rajonų ir kuopų viršininkai, pasikubinkit prisijust savo orderius kuogreičiausiai, idant iki lapkričio 3 d. nelikt nė vienos lietuviškos stubelės, kurioj lapeliai nebūt pasklidę. Labiausiai atkreipiam atyda ant lapelių «Kada pasibaigs šie sunkūs laikai?» su gražiu paveikslu, kiekvienas draugas turi kišenę pilną turēt, kad nė vieną lietuvių nepraleis neįdavus lapelio

Su orderiais prisijuskit ir pinigus.

«Kovos» Administracija,
1815 E. Moyamensing Ave. Phila., Pa.

„Rankpelnis“

pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Socijal-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkiškųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinių apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNYJE“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNYJE“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „RANKPELNI“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug žymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNI“ kalba kiekvienam suprantama.

„RANKPELNI“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusei metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adresas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,
Lily Bank, West End,
Bellshill, Scotland.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas latvokorių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Taipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 šryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Gallima susikabēt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujos žystytojas	1.00
Reumatizmo gėduolė	1.00
Širdies sudrutinimo valetas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gėduolė	75c
St. Gothardo allejans	
Moetis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užlaskymui plaukų.

Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, su laiko slinkimą plaukų, vieš žmonės užsitiki mums ir mūsų gėduolėms, kuriems duodam teisingiausia rodą per laiką DYKAI. KAIP IŠSIGYDYTI slinkimą plaukų ir Plikimą, Pučkus, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų užtrunų tik 10c. Męs turime apie pusę milijono laisčių su padėkavonėmis visokių tautų. Rašyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,

996-998 Broadway,

Brooklyn, N.Y.

„Prmyn“

Populiariškai-mokliškas lietuvių savitraš-tis. Išaina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusei meto — 80c.; į užsienius — 4 rubliai. Adresas:

J.M. JASULEVYCIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

Raista [The Jungle] duodu dovanai

Skaitytojams «KOVOS», kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos «RAISTAS» nēsi dar skaitę, tai visai mažai težinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaites Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos, ša-knų viso blogo, ir kodėl bedarbės kyla, o tuomi ir kaip galima visuomet turėti darbas ir gyventi laimingai. RAISTAS dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš angliškos kalbos originalo.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai kruvinai apgaudinėja darbininkus ir jie bei tarnai sugėdina moteris, nustumia į paleistuvystę, pasmerkdami myriop.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikaltį naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsi-sakys „Kovą“ metams, prisijusdamas man 2.00, apturės metams šį laikraštį ir RAISTĄ dykai.

Adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Kiekvienas lietuvis inteligentas pripažįsta didelę vertę knygos «Raistas».

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prenumera | visas ③ „KOVA” The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: ③ shed every Friday, by J. O. Širvydas, 1418
metams \$ 2.00 ③ So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 ③ Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: ③ One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; ③ Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 ③ Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriaukite:

„KOVA”, S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. C. Šunskis 22 Diamond St. Union City, Conn.
” ”	J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio ” ”	B. Kondratavčius, Bx 24, Wilmerding, Pa.
IV-to ” ”	A. Purvis, 453 W. 57 st. New York City, N.Y.
” ”	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	J. Banulis, Box 138, Minersville, Pa.
” ”	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
” ”	M. Kapočius, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 324 So Morgan st. Chicago, Ill.
VII rajono	J. S. Sasiulevičius, 31 E. Broad st. Hazleton, Pa.
” ”	F. Živatkaukas, 309 Charles St. Scranton, Pa.

Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 3239 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Išdėninkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N. Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N. Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. ” ”

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis J. Viskoška, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilgudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Širvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

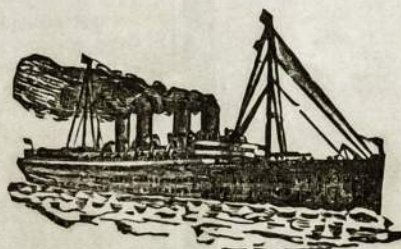
Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Izdėninkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes. ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ZYDI!

Jei tau nusibodo landžioti prie visokių daktarpalaikių, nuodintis men-
kos vertės vaistpalaikiiais ir varginti save liga, leisti jai įsisenėti, o ant
galo nori būti išgydytu ir sveiku, tai kreipkis asabiškai ar aprašydamas
ligą **THE COLLINS N. Y. MEDICAL INST.** į Dr. R. Mielke, kuris pasekmingai
išgydo visokias ir užsisenėjusias ligas kaip VYRŲ teip MOTEŲ ir
VAIKŲ bei kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

Išgydo tas ligas, kurias kiti daktarai neinstengė,
už tai, kad **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INST.** vedamas
geriausių diplomuotų daktarų iš universitetų. Asabiškai ar aprašius
ištiria ligą ir sutaiso pritaikant vaistus specialiai iš **INSTITUTO**
LABORATORIJOS, kurių kitur negalima gauti.

Kad iš to **SODO SVEIKATOS** daugiau apturi pagelbą, tai liudija
daugybės dėkavonių ateinant kasdieną, iš kurių nors pora čia seka:

Mrs. Fr. (moteris Jono) Šklenarienė, Route No 2, B. 65, Ceresco, Nebr.
Dėkavoja už išgydimą moteriškos ligos kankinimų, skrepliavimų ir
skaudėjimų šonuose, sąnariuose ir neuralgijos. Dabar pilnai sveika.

Mr. Jonas Smirnavičia, 1625 Front st., Philadelphia, Pa.
Prašo jo padėką viešai pagarsinti už išgydimą: nuo abelno nusilpnėjimo,
sugriovimo sveikatos iš jaunystės klaidų; nelikėjo kad galės išgyti, sako
liga kaip kalnas slogino. O dabar yra sveikas, linksmas ir dėkingas už
nukasimą to ligos kalno, su gerais vaistais.

Dėl mažumo vietos daugiau netalpiname.

TAS IŠTITUTAS IŠSIUNTINĖJA GYDUOLES
į visas vietas ir miestus Amerikoje ir kitas dalis svieto, pareikalavus.
Kurie negalite pributi asabiškai, aprašykit nesveikumus
bei ligą lietuviškai.

KAM SIRGT, KAD GALIT BUT IŠGYDITU,
TIK ATSIŠAUKIT, ADRESUOJANT:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34-th st., New York, N. Y.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvė yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jau kreipkitės į „K-s” spaustuvę ir busite užganėdinti.

Laiškams popieros ir

atviri laiškeliai (post cards)

Neužilgo išeis iš spaudos laiškam popieros su labai gražiais pa-
veikslėliais, agitatyviško turinio, tinkanti į Lietuvą ir čion Amerikoje
siuntinėt. Teipgi daugybė atvirų laiškelių (post cards) su gražiais
paveikslėliais, atspauzdintų ant dailios popieros. Viskas bus atlikta
kuonogreičiausiai, o iliustracijos atspausdintos visokiame parvose. Siųskit
orderius iš kalno, kaip išeis iš preso, tuoj bus pasiųsta. Laiškų ir kor-
čiukių prekė lygi: 2 už 5c., 12 už 25c., 60 už 1.00. Perkupėiams duo-
dama gerą uždarbį.

„KOVOS” ADMINISTRACIJA

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.